

Proletarci vseh dežel - združite se!
-s proletarkami.

TRIBUNA

V.D.GLAVNEGA UREDNIKA
SAŠO DANEV

V.D.ODGOVORNEGA UREDNIKA
ANDREJ KLEMENC

GLASILO UNIVERZITETNE KONFERENCE ZVEZE SOCIALISTIČNE MLADINE SLOVENIJE

»TRIBUNA« IZHAJA ŽE PETINTRIDESETO LETO, Vendar se ni združila z »Ljudsko pravico«, niti je ni ustanovila Komunistična partija v Sloveniji in tudi s »Slovenskim poročevalcem« nima nobene zveze, zato pa ima veliko opraviti z osvobodilno fronto.

LJUBLJANA, PONEDELJEK, 16. DECEMBRA 1985
LETO XXXV • ŠTEVILKA 3-4 • CENA 70 DINARJEV

Rešitev gre iskati samo in edinole znotraj sistema

Na seminarju na Pohorju obravnavali aktualni študentski družbenopolitični trenutek - Zivahne razprave o reformi Univerze, socialnoekonomskem položaju in organiziranosti - Sprejeti pomembni sklepi

MARIBOR, 24. oktobra - Po burnih razpravah, v duhu sodelovanja na načelih miroljubne koeksistence, se je danes končal t.i. »študentski kongres«, ki sta ga organizirala predsedstva UK ZSMS mariborske in ljubljanske univerze skupaj z obema študentskima glasiloma »KATEDRO« in »TRIBUNO«. Seminarja so se poleg predstavnikov OO ZSMS vseh fakultet obeh univerz ter organizatorjev udeležili še številni ugledni gostje, med njimi prof. dr. Ivan Kristan, rektor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, prof. dr. Božidar Debenjak, predsednik UK ZKS LJUBLJANSKE UNIVERZE, Mitja Maruško, sekretar UK ZKS, ugledna in visoka mladinska funkcionarka Vika Potočnik, nič manj ugledni ter še nekoliko višji funkcionar Tone Anderlič, sekretar predsedstva RK ZSMS, prof. dr. Rajko Šugman, prorektor ljubljanske univerze, ter Benedikt Jeranko, član prisilne uprave v SC. Čeprav je vse kazalo, da toliko vabljenih predstavnikov vodilne frakcije v delegatski konferenci ne bo na to pomembno vrhunsko srečanje, je kot kaže vendarle prevladal ženevski duh in Mariborsko Pohorje je imelo tako čast gostiti tudi okrnjeno delegacijo t.i. bojkota še v skromni, a bojevitih zasidbi, na čelu z Brankom Žnuderl in Borisom Radisavljevičem. Odveč je verjetno omeniti, da je srečanje kot opazovalec spremljal tudi že znameniti borec za nov politični sistem Miran Lesjak, novinar RS na svobodi.

Razprave so pokazale močno in vzajemno povezanost vseh vprašanih in vidikov položaja študentov in univerze. Vsi razpravljalci so menili, da ne gre nikakor ločevati prizadevanj za boljši študentski standard in socialno varnost od prizadevanj za čim boljše ter čim bolj učinkovito univerzo. Le-ta na eni strani še ni zadostni meri povezana z družbenim delom, po drugi strani pa jo to združeno delo preveč obremenjuje s kratkoročnimi in parcialnimi interesi. Kot je v dopolnilnem delu sobotne razprave poudaril rektor Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani prof. dr. Ivan Kristan, so bili z novo reformo visokega šolstva storjeni pomembni koraki in smeri nadaljnega razvoja visokega šolstva, vendar pa imamo na drugi strani opraviti s številnimi nedorečenostmi in slabostmi, ki izvirajo predvsem iz načina financiranja. Udeleženci so se ne glede na različnost izkušenj in okolij, iz katerih izhajajo, zavzeli enotno stališče, da se moramo z enotnimi močmi vsi kot eden zavzemati za odpravljanje vseh slabosti, ki jih je s seboj prinesla nova reforma. Toda mnenje velike večine udeležencev je bilo, da ne glede na to, da včasih sistem ne deluje, kot bi moral, rešitve lahko iščemo in moramo iskati samo in edinole znotraj sistema. Zato je slejkoprej treba odpraviti neenotnost v študentskih vrstah, kajti prav ta slabi moč mladinske organizacije na univerzi kot enotne fronte organizacije napredne mladine. Žal se dogaja, da se študentske delegacije na vseh nivojih, od fakultet do univerzitetnega sveta, ne udeležujejo zasedanj samoupravnih organov, kar ne samo, da slabi položaj univerze v političnem sistemu, temveč tudi hromi samo delo univerze. Zavzeti bi se veljalo, so menili udeleženci, za večjo odgo-

vornost študentov do delovanja univerze ter za dosledno izvajanje vseh sprejetih sklepov na vseh ravneh. Za to pa bi bile potrebne verjetno tudi nekatere institucionalne spremembe. Gorazd Gorenc, predsednik predsedstva UK ZSMS UEK, je med drugim izjavil, da ne smemo pozabiti, da aktualna struktura organizacije opravlja važne naloge pri obnašanju članov organizacije do njihovih obveznosti. Z druge strani nas realizacija nalog iz programa obvezuje na analizo sistema formiranja kadrov, ki odgovarjajo potrebam. Dopoldanski del sobotnega zasedanja se je v enotnem prepričanju, da mora univerza na pragu tehnološke revolucije dobiti vidnejšo vlogo v družbi, za kar si mora prizadevati predvsem vsi temeljni nosilci odločanja. Kot se je pokazalo, ne kaže tu pozabiti na vse gospodarske subjekte, med katerimi še vedno ni prevladalo prepričanje, da lahko le z več in boljše dela ter z bolj strokovnimi kadri in uvajanjem zadnjih dosežkov znanosti v proizvodno izbirimo odločilno bitko za gospodarsko stabilizacijo.

V popoldanskem delu so udeleženci seminarja razpravljali v treh komisijah, in sicer v komisiji za SOCIALNO-EKONOMSKI POKLOZAJ ŠTUDENTA, v komisiji ZA IZENJNO-TEORET-SKO-PRAKTIČNE VIDIKE REFORME UNIVERZE in v komisiji za ORGANIZACIJSKA VPRAŠANJA. O tem nadrobneje poročamo v posebnih prispevkih.

Člani vseh treh komisij so v nedeljo, 25.XI., na skupnem zasedanju vseh komisij opravili odločilo in jasno diferenciacijo tako globalnih študentskih vprašanj od parcialnih kot tudi izrazili svojo odločnost, da ne bodo podlegli nobenim

lažnim dilemam, ki jih nekateri posamezniki vnašajo med študente, da bi sejal zmedo v frontnih vrstah. Bojkot ni bil le spontana akcija študentskega nezadovoljstva, ki je nastala med drugim tudi zaradi tega, ker z ustavo opredeljena vloga mladinske organizacije in delegatski sistem na univerzi še nista dočela zaživela, temveč je bil tudi posledica premišljenega delovanja, takorekoč provokacije vseh tistih družbenih sil, ki bi rade bodisi v imenu birokratsko-tehnokratičnega monopolov bodisi v imenu klerikalnega liberalizma odpravila pridobitve socialističnega samoupravljanja. Vse te sile v gospodarski krizi izkoriščajo naše slabosti, zato ne kaže, kot je bilo med drugim rečeno, uprizarjati nekakšnega lova na čarovnice, temveč je boj proti tem silam predvsem boj proti našim lastnim slabostim, nedosednosti, oportunitizmu in malodušju, ki je zajelo najširše študentske vrste. Le-to je tudi vzrok, da z bojkotom niso dosledno obračunali že v vseh temeljnih okoljih, pri čemer pa velja opozoriti, da samoupravljanju sovražne sile uspešno z demagoškimi sredstvi in radikalnim frazerjenjem uspešno manipulirajo z neosveščeni študentski množicami, ki so zaradi pomanjkljivega idejnega dela lahek plen sovražnika. Ta ne izbira sredstev in se poslužuje tako frontalnega napada na politični sistem z izsiljevanjem izstopa iz ZSMS kot tudi protisamoupravnega delovanja na vseh tistih točkah v sistemu, kjer mu zaradi nesposobnosti v lastnih vrstah prepuščamo prazen prostor. Te manipulacije nasedamo tudi nekateri predsedniki študentskih domov, je izjavila predsednica v enem izmed študentskih domov, pri čemer se je izkazalo, da gre za resnično manipulacijo, saj gre pri večini izstopov za izstop študentov prvega letnika, ki sploh nimajo nobenih predstav in izkušenj o delu mladinske organizacije na univerzi. Že itak težko situacijo še otežuje senzacionalističen in destruktiven pristop nekaterih medijev, zlasti glasila SZDL »DELO«, ki v želji za senzacijski manipulira z nekaterimi polnesničami in neresničnimi informacijami, s čimer objektivno prispeva k povečanju zmede v študentskih vrstah. Po mnenju tov. I. Lukšiča bi kazalo odgovoriti na poročanje člana »DELO« s posebnim pismom, v katerem bi zahtevali popravek vseh polnesnič in objektivne poročanje v bodoče. Udeleženci seminarja so pobudo enoglasno sprejeli in izvolili posebno telo, ki bo skrbelo za njeno izvajanje.

V nadaljnji razpravi so delegati orisali težaven položaj, ki je rezultat objektivnih in subjektivnih faktorjev, ki pa nas ne bi smel zavesti v malodušje. Nasprotujoča si mnenja o nekaterih aktualnih dogodkih v zvezi z reševanjem vloge in položaja študentov v naši družbi so izzvenela v skupno spoznanje, da le z ugotavljanjem problemov in prikazovanjem napak ne bomo ničesar dosegli, temveč je potrebna odločna in enotna akcija vseh subjektivnih sil, tako na univerzi kot tudi v širši družbi. Pri tem velja dosledno obračunati z vsemi izsiljevanji, ekstremističnim obnašanjem in umetnim produciranjem družbenih konfliktov.

Skrb organizacije, še posebej pa bogate in različne izkušnje, stalno razvijanje različnih oblik aktivnosti ter realiziranje nalog iz programa pomagajo v pripravi in realizaciji novih predlogov v obstoječih materialnih in družbenih pogojih. Ta zaključek so delegati ob številnih konkretnih primerih in predlogih enoglasno sprejeli in v delovnem vzdušju v zgodnjih nedeljskih popoldanskih urah zaključili t.i. študentski kongres. Sicer pa so delegati sprejeli tudi večje število sklepov in stališč, ki se nanašajo na nadaljnje delovanje.

Tema dneva

Jezik naš vsakdanji

Pred vami je dvojna številka Tribune. Vsem, ki so imeli v rokah prejšnje številke, se verjetno zdi njen videz presenetljiv. V uredništvu smo se odločili, da se bomo malce poigrali z najbolj znanim dnevnikom v Sloveniji. Pa ne zato, da bi dokazali, da pečica zanesljakov lahko naredi številko, kakršno običajno dela ogromna ekipa. Hoteli smo pokazati na pasti, ki jih postavlja jezik. Za tekste, pisane v Delovnem načinu izražanja, smo se še posebej pripravljali, da bi pokazali razliko med njim in običajnim tribunaškim stilom pisanja.

S to razliko smo hoteli nakazati vso mizernost zahteve po »preprostejšem, razumljivejšem in sploh klenejšem« izražanju. Kajli ta zahteva ne implicira samo intelektualne lenobe (ne nesposobnosti), temveč hoče dokazati, da se da o stvari govoriti na mnogo različnih načinov, toda zaradi čisto praktičnih razlogov je eden najustrežnejših (beri najpoljudnejši za širne ljudske množice). Stvar ne stoji neke visoko, da bi jo morali šele z besedami doseči. Zakaj če bi pristali na to logiko, nam bi spodrsnilo točno tam, kjer je spodrsnilo že mnogim (tudi v Moji deželi). Prišli bi do spoznanja, da je stvar tako nedosegljiva, da nobena beseda in noben jezik ne moreta preseči jezika neizrekljivosti.

Tega pa nočemo, ker bi na tak način uničili vse naše prejšnje delo. Prav tako pa nam ne bi pomagalo zgolj načelno strinjanje z modrim mozem, ki je zapisal, da je »jezik pravična, tudi za druge ljudi eksistirajoča in torej tudi zame šele eksistirajoča zavest«. V tej številki smo poskušali konkretno pokazati, da se stvar v jeziku šele vzpostavlja. Če nam je uspelo, presodite sami.

Jasmina

Srečanje na vrhu

Pogovori predstavnikov IS SRS, DK ŠC in Univerze Edvarda Kardelja o socialnoekonomskem položaju študentov - kljub manjšim razhajanjem pogovori ocenjeni kot uspešni - predstavniki univerze večji del sestanka molčali

LJUBLJANA, 2. december - Drugi sestanek predstavnikov IS SRS, DK ŠC in Univerze Edvarda Kardelja je potekal v zelo dinamičnem vzdušju. Med drugim je bilo poudarjeno, da je bilo od aprila letos do decembra vendarle nekaj narejeno za reševanje socialnoekonomskega položaja študentov, da pa nas v naslednjem letu in srednjeročnem obdobju čakajo še težke naloge. Predsednik IS SRS je večkrat poudaril politične razsežnosti te problematike, s čimer so se vsi prisotni strinjali. Iz kar štiri ure in pol trajajočega sestanka povzemo na prvi strani dva kratka dijaloga med predstavniki IS SRS in DK ŠC (komentar slede na ... strani):

Milan Kalin (DK ŠC): »Glej-te... najbolj pereče je zdaj vprašanje bojkota... ljudje so pripravljeni plačati staro ceno stanarine... (prekinjen)

Dušan Šinigoj (IS SRS): »Ja, jaz sem tudi pripravljen nič plačati (srednje močan udarec po mizi), če ni treba... če plača nekdo drug!«

Milan Kalin: »... ker če pogledamo, dejansko denarja ni... zdaj nam preostane, da še odlašamo?«

Dušan Šinigoj: »Pa vam pravim, da bolj kot odlašate, bolj kot to delate, v težjo situacijo boste prišli... v težjo situacijo in oni (ZKPO - op.p.) bodo poklicali vaše garante in bodo morali plačati!«

Milan Kalin: »Saj ne delamo mi tega...«

Dušan Šinigoj: »Kdo pa dela?!«

Milan Kalin: »... s prvim aprilom bi se dala vsa situacija še rešiti...«

Dušan Šinigoj: »Kdo pa dela to?! A dela, to jaz?!«

Milan Kalin: »... to je neučinkovitost teh forumov, ki so za to zadolženi... ničesar drugega.«

Dušan Šinigoj: »Ali vi zdaj čakate, da vas bo IS odvezal plačevanja stanarin?! Tega IS ne more narediti, ker bi potem moral odvezati plačevanja stanarin skoraj tudi vse penzioniste... Tega pa ne bo naredil ta IS.«

Dušan Šinigoj (IS SRS): »... da predlagamo skupščini Slovenije, da vpele davek za plačevanje stanarin v študentskih domovih. Druga varianta, da predlagamo, da se valorizirajo štipendije, ampak da se tistim, ki živijo v SC, plača razlika v SC. Tretja varianta, da pokličemo vaše garante in da rečemo ali plačate ali... (sledi rahel udarec po mizi)«

Vem, da provocirate, ko sprašujete kaj so lastni napor... mi teh provokacij... mi te provokacije tudi poznamo. Da boste vedeli, ta slovenska družba je toliko dala za študenta, da ne morete vi na tak način provocirati. Ta slovenska... to slovensko združeno delo... ta slovenski delavec, ki ima tudi nižji osebni dohodek, kot imamo štipendije! Tako, da si ne poenostavljate

stvari. Pojdite v skupščino samoupravnih interesnih skupnosti pa se skonfrontirajte z delavci (udarec po mizi), pa boste videli, da je konfrontacija drugačna kot z mano.«

Boris Žnuderl (DK ŠC): »Tovariš predsednik, jaz bi pa to konfrontacijo malce drugače zastavil... (prekinjen)«

Dušan Šinigoj: »Zastavite jo! Zastavite jo! (dva udarca po mizi)«

Boris Žnuderl: »... zahteva bojkota je ta... torej prazeporeditev tistega deleža, ki je delavcu že odvzet.«

Tone Bricman na Kosovu

Doseženi pomembni sporazumi - Vidna vloga naše delegacije

Ljubljana 25. november (Babuškappress) - Vodja delovne skupnosti UK ZSMS UEK v Ljubljani, tovariš Tone Bricman, se je od 20. do 25. novembra mudil skupaj z delegacijo na uradnem in prijateljskem obisku na Kosovu. Med ostalim so razpravljali tudi o izboljšanju socialno-ekonomskega položaja študentov ter o poglobljanju prijateljskih in bratskih stikov med študenti in univerzami iz različnih republik. Ob povratku v domovino je tov. Bricman med drugim izjavil, da so bili pogovori naporni, vendar je čutili nekatere bistvene premike, še zlasti na področju kulturnega sodelovanja in študentskih pravic. Zlasti na slednjem vprašanju je bila vidna vloga naše delegacije, ki je predlagala številne konkretne pobude za okrepitev načel nedotakljivosti, ozemeljske celovitosti in medsebojnega sodelovanja, ne glede na razlike v družbenopolitičnih sistemih, velikosti in moči posameznih UK. »Ostale delegacije so se zlasti zanimale za naše izkušnje v zvezi s priključitvijo študentskega servisa, založništvo in kulturno-umetniško dejavnostjo. O obisku tov. Bricmana in delegacije se je obsežno razpisalo tudi tamkajšnje časopisje, ki predvsem poudarja zgodovinsko vlogo tov. Bricmana pri krepitev politike neodvisnosti UK-jev in njegov prispevek k razvoju progresivnih študentskih težev v svetu.

Dušan Šinigoj: »Katerega? Predlagajte! Predlagajte, katerega!«

Boris Žnuderl: »Mislim... težko se je pogovarjati... mislim... da nekoga diskvalificiraš...«

Dušan Šinigoj: »Ne, ne... ne, ne! Mi moramo na IS pripraviti predlog... ali vzamemo kulturu... ali vzamemo plačam, delavcu... ali vzamemo proračunu...«

Branko Žnuderl: »(vmes) Seveda.«

Dušan Šinigoj: »No, predlagajte!«

nekdo iz DK: »Iz proračuna.«

Dušan Šinigoj: »Proračunu? No, kateremu? (kratka tišina) Zveznemu, kajne?! Zveznemu?! (malo daljša tišina)... tako pa ne... tako pa ne delat fantje... ne se delat navne, da ne veste, kako to je!... toliko pametni ste, da veste, kaj to je in kaj to pomeni!... ne se delat navne in politično neodgovorno!... ker to je pa politično neodgovorno!«

DANES V TRIBUNI

3. stran

• 'Zeleni' na razpotju med političnim realizmom in fundamentalnim radikalizmom

4. stran

• DELO je širilo neresnične vesti v zvezi s študentskim bojkotom

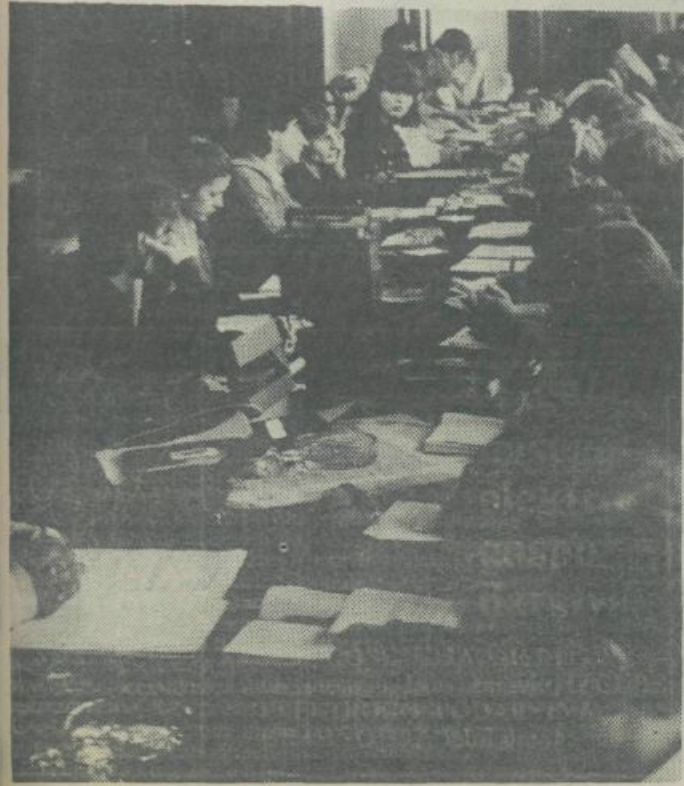
5. stran:

• Reportaža z obiska študentske delegacije pri D. Šinigoju

VRENE DANES

Proti večeru postopna tema

S TELEPRINTERJA

LJUBLJANA – Da smo stabilizacijo v Jugoslaviji vzeli zares, so se prepričali tudi udeleženci nedavno splejnega simpozija Komunikacije in življenjski stili, ko so jim na sprejemu v Mestni hiši v Ljubljani postregli z vini iz litrskih steklenic namesto, kot bi človek pričakoval, z buteljnicami vini. (v.s.)

Ni važno kdaj, ni važno kje – zdi se, da naslednji ugotovitvi lahko le malokdaj oporeka. Usluge naših letalskih družb naši delovni ljudje in občani le redkokdaj koristijo iz turističnih ali osebnih nagibov. Letalske vozovnice so namreč predrage. Da pa usluge letalskih prevoznikov zaradi praznih letal vseeno ne bi bile prevelike, poskrbijo naši poslovneži in tovariši iz družbenopolitičnega življenja, ki stroške svojih potovanj krijejo na rovaš znane domislisce: sve če to narod pozlatiti. (v.s.)

LJUBLJANA – Učne delavnice v Ljubljani so pred kratkim z delegatsko konferenco študentskih domov, z njeno OO ZSMS, podpisale pogodbo, s katero so se zavzale izdelati 1500 plakatov, v zeleni in rdeči barvi, s katerimi delegatska konferenca poziva študente k bojkotu plačevanja stanarin. Za zdaj še ni znano, kdo je tisti, ki se je namenil stroške kriti, ker na novo ustanovljena OO ZSMS bržčas sama nima sredstev. (v.s.)

LJUBLJANA – 600.000 din nudim takoj za eno leto za najem stanovanja v Ljubljani-Center ali bližina, velikost okoli 50 m². Takšen mali oglas je objavilo Delo v sredo, 4. decembra 1985. Sušja se, da je s tem oglasom glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije prekršilo Zakon o javnem obveščanju, še posebej člen, ki govori o vznemirjanju javnosti. Trditve verjetno ni neosnovana, ker si lahko le sovražnik te družbe, notranji ali zunanji, privoščiti takšen izdelek. Prav čudno je, da Delo pred objavo tega oglasa ni pomislilo na vse tiste delovne ljudi in občane, katerih celeletni zaslužek komajda presega višino te vsote. Objava tega oglasa je torej zaupnika prav tem in nič čudnega ni, da so vznemirjeni. (v.s.)

JUGOSLAVIJA – V splošni gospodarski krizi je verjetno za vse nas prav razveseljiva novica o delovnih uspehih, ki si jih obetajo gostovske organizacije po vsej Ju-

goslaviji ob praznovanju Novega leta. Njihova predvidevanja se bodo najbrž uresničila, saj bo povprečen človek, ki bo koristil njihove usluge, v tej najbolj nori noči, primoran porabiti za svoje lastno veselje najmanj 10.000 din. Ob tem lahko ugotovimo, da naš človek ve, kaj pomeni splošno jugoslovansko reklo: udri brigu na veselje. (v.s.)

LJUBLJANA – Iz dobro obveščanih krogov se je izvedelo, da nameravajo študentje politologije, mednarodna usmeritev, naslednje leto na absolventski izlet na Kitajsko. Novico vsekakor velja pozdraviti, ker bomo s tem okrepili naše stike s to ljudsko republiko. Obsojanja vredne pa so izjave nekaterih študentov zgodovine, ki trdijo, da nameravajo izvesti enak, skorajda nemogoč podvig, pri čemer pa gre le za golo željo po prestižu. (v.s.)

INDIJA – V New Delhiju je okoli 1500 tovarn, ki so zaradi slabih varnostnih ukrepov ali dotrajane opreme potencialni povzročitelji katastrof. Tamkajšnje lokalne oblasti so se zaradi tega odločile poslati v Jugoslavijo skupino strokovnjakov, ki bo preučila najbolj učinkovite metode in načine preprečevanja javnosti, da nevarnosti ni. (v.s.)

DUNAJ – Na gostovanju po sosednji Avstriji se je naša estradni umetnici Lepi Breni zgodila neprijetnost, ki bi utegnila imeti tudi posledice za dobrososedske odnose med Avstrijo in Jugoslavijo. V enem izmed hotelov so ji ukradli 70.000 dolarjev, kar seveda ne bi imelo posledic, če se po kuloarjih ne bi raznesle govorice, da je Lepa Brena ta denar namenila za odpiranje novih delovnih mest širom Jugoslavije. Govori se, da je bila kraja dolgo in sistematično pripravljena z namenom, da bi ji preprečili to plemenito dejanje. (v.s.)

TRST – Naš dopisnik iz Italije nam poroča, da je vedno manj naših delovnih ljudi in občanov, ki bi v to sosednjo deželo hodili nakupovat. Vzroka sta dva: previsoke cene onstran meje in dobra založenost v domačih logih. Ob upadanju nakupov pa je opazen očiten porast zanimanja naših ljudi za možnosti prodaje onstran meje. Naši ljudje v Italiji prodajajo tisto, kar imajo: polne liste in otroke. Pravijo, da gre oboje za med. (v.s.)

Izstop da ali ne»

Poskušali si bomo razjasniti, za kaj je šlo ob podpisovanju na t.i. anketi. V zapisnikih najdemo tale pomenovanja: »so predlagali možnost izstopa iz ZSMS« (4. seja), »izstop iz ZSMS je zgolj osebna odločitev«, »anketa oziroma mnenja stanovalcev« (oboje na 5. seja), »problematika izstopa iz ZSMS« (6. seja in 1. seja OO ZSMS), »izstop oziroma grožnja izstopa«, »odločali za izstop«, »kdor je pripravljen delati, ne bo izstopil iz ZSMS«, »z zbiranjem podpisov za izstop« (vse na 1. seja OO ZSMS). Na t.i. anketnem listu piše »izstop iz ZSMS« in »Za radi politike UK ZSMS«. ... izstopam iz ZSMS.« V Delu je zapisano: »Glede nameravanih izstopov iz ZSMS. «in». . . študentov, ki hočejo izstopiti«. Osnovna dilema je v tem, ali je šlo za izstop ali za grožnjo izstopa, ker to dvoje gotovo ni isto, kakor skušajo nekateri pokazati, iz celote citiranih zvez je razvidno, da je šlo za izstop iz ZSMS – tako piše v naslovu t.i. ankete in v tekstu, ki razlaga izstopno dejanje.

Tako je vprašanje članstva porinjeno v ozadje. Ne gre za to, da bi se spraševali, kdo je član in kdo ni, kdo se čuti člana in kdo ne, temveč gre za izražanje, organiziranje in uresničevanje interesov mladih in posameznih mladih posameznikov na že prej omenjeni minimalni osnovi.

Študentje so izstopili iz tam, kjer jih ni bilo. Če bi tam bili, jim ne bi bilo treba izstopiti. Izstop za izstopajočega neposredno nič ne spremeni – nemočen je toliko, kot je bil prej. Še več, zaplete ga v zanko dejanja, ki naj bi spremenilo vse. Podpis na javnem mestu varno vmešan med vrsto drugih podpisov daje občutek izstopa na ustvarjalno sceno. Podpis postane predmet statistične obdelave: izstopilo 230 študentov v 15-ih blokkih. Podpis deluje sam brez podpisnika.

Takšne izstopniške akcije pa krepijo tudi izstopniško mentaliteto: krepijo razloge posameznikov,

da se ne vmešavajo v urejanje družbenih zadev in učvrstjuje samozavest družbeno pasivnih ljudi v pravnosti njihove odrinjenosti od družbenega centra. Geslo je: »Bodi ponosen in časten; če se dogajajo svinjarje, bodi prvi, ki se boš distanciral!« To moralno očiščenje pa je v našem primeru uporabila grupa borcev za pozicije v UK ZSMS, ali bolje rečeno organizirala ga je.

Tako so se naenkrat moralno očiščeni znašli na listi svinjarje, ki je dvakrat večja od one, proti kateri na isti listi protestirajo. Zamenjan je predvsem organizator liste. Na eno so se podpisali ob vpisu na fakulteto, na drugo s posamično akcijo – nategnjeni, da gre za povsem drugo.

Moralne akcije in organiziranje moralnih sil v političnih bitkah ni dovolj – tako so ugotovili v štabu DK in sprožili akcijo za ustanovitev aktivna ZSMS v ŠC, ustanovili pa so OO.

SOCIALNO - EKONOMSKI POLOŽAJ ŠTUDENTOV

Maribor, 23. novembra – Drugi dan so na seminarju na Pohorju razpravljali po komisijah. Komisija za socialno-ekonomski položaj študentov si je zadala na pleča številna vprašanja, ki naj bi jih razrešila. Pogovor je teklo od analize prihodkov stanovalcev Studentskega centra, študentske politike, vloge Univerze do subvencioniranja prehrane.

Prvo izhodišče za razpravo je bilo vprašanje, kdo je dolžan financirati izobraževanje (ne samo študenta, temveč tudi dijaka in šolarja). Ali je to dolžnost izključno širše družbene skupnosti ali pa ima svojo vlogo tudi družina? Ugovore, da starši že tako ali tako prispevajo dovolj (preveč) je bilo potrebno relativizirati, saj imajo taki ugovori korenine v skonstruirani predpostavki, da »smo vsi enako revni«. Treba je poudariti, da zahteva, da naj izobraževanje v celoti prevzame širša družbena skupnost, nosi v sebi nevarne posledice. Z uvedbo take politike bi se nujno povečala stopnja za skupno in splošno porabo, poleg tega pa skoraj ne bi bilo možnosti z svobodno zavestno izbiro študija. Udeleženci razprave so ostro izrazili svoje nestrinjanje s predlogom, da bi zmanjšali število vpisanih mest na fakultetah na številko, ki bi bila identična s (trenutnimi) potrebami po visoko izobraženih kadrih.

Podpredsednik UK ZSMS Ljubljana Brane Šušteršič je predstavil s strani Delegatske konference ŠC to-

likokrat zahtevano analizo o gmotnem položaju stanovalcev v ŠC. Nanjo se je dolgo čakalo, vendar se zdaj ni popolna. Verjetno gre vzroke za to iskati v dejstvu, da je niso naredili na institucijah, ki bi bile za take analize pristojne (s tem je mišljen predvsem Center za razvoj Univerze). Toda stvari se popravljajo.

Ekonomski institut bo naredil metodologijo in izračun poprečne študentske košarice, tako da bo celotna študentska populacija ocenjena na področju odhodkov. Rezultati izračunov bodo znani vsakih šest mesecev, kar pa je ob visoki stopnji inflacije nerelevantno, zato so se pojavile zahteve po novih izračunih vsake tri mesece.

Vsi razpravljajoči so v svojih diskurzih ugotavljali, da je ekonomski položaj študentov neločljivo povezan z dejansko mizerno vlogo študentov v družbi. Razpravljalci so se zavzeli za široko družbeno akcijo, ki bi spremenila sedanje razmerje

50 : 50 med kadrovske in štipendijami iz združenih sredstev na razmerje 70 : 30 za kadrovske štipendije (takšno razmerje velja na področju celotnega študentstva). Razprava je obsodila inertnost študentov, saj le-ti prevečkrat ne sodelujejo v fakultetni samoupravi zaradi apriorne sodbe, da ne morejo ničesar storiti. Z večjim sodelovanjem v fakultetnih svetih bodo študentje dobili več informacij o dejavnosti fakultete, prav tako pa bodo aktivnejši v raziskovalnem delovanju fakultete. Izjemni napori so potrebni za predugačitev položaja Univerze. Univerza mora postati in ostati pomembnejši politični dejavnik, kot je sedaj, saj bo le takšna lahko zagotovila realizacijo študentskih prizadevanj. Predstavnik Delegatske konfe-

VSAKO LETO
NOVA
TRIBUNA

NEUČIN-KOVI-TOST "IZHO-DIŠČNIH NAČEL"

Uvodničar sobotne plenarne razprave, rektor ljubljanske univerze dr. Ivan KRISTAN, in dopoldanska razprava v sekciji za reformno univerzo sta pokazala, da reformni položaj slovenske univerzitetnosti še zdaleč ni tako samoumevno jasen, da je bilo pri oblikovanju reforme izpuščenih vse preveč bistvenih vprašanj.

Skratka: v času, ko se na vseh področjih življenja poskušajo prikriti in prisilno poenotiti mnenjska nasprotovanja, so vsaj današnji pogovori izpričali prisotnost in pomen pestrosti stališč. In ravno to je najpomembnejša zahteva takšnih srečanj.

Čeprav je razprava večkrat zašla iz začrtanih smeri, je bilo moč zaznati predvsem dva nasprotujoča si pogleda na razmere v slovenskem visokem šolstvu. Prvi je vztrajal na načelnih – izhodiščnih – opredelitvah pomena in principov reforme. Na drugi strani pa se je oblikovalo mnenje, da mora razprava zaobjeti temo v njeni takšni ali drugačni realnosti: pomanjkanje denarja, kadrov, (tuje) literature . . .

Vztrajanje na načelnih opredelitvah in željah reformatorjev po svoji učinkovitosti ne presega govorniških tekmovalnj našega strankarstva. Ne upošteva družbenih pogojev, ampak predpostavlja zakulisne boje. Privrženci takšnih pristopov so se ob pripravi reforme odrekli zahtevi po družbenoekonomski analizi položaja slovenskega izobraževanja in izobraženosti. Vzgojno-izobraževalne programe so izdelali potemtakem na pamet, upoštevajoč samo interese lastnega preživetja, zdiktirane s trenutno veljavnim načinom financiranja visokega šolstva: delitev sredstev na osnovi števila programa in študentskih glav je privedla do prenapetosti programov in brezživljenjskega zahtev nekaterih izobraževalnih ustanov.

Blišču in prevzetnosti izhodiščnim »naporom« navkljub so se le-ti sprevrgli v svoje nasprotje. Nove kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela na Univerzi ni in denarja bo še vedno manj kot lani. Pa menda nismo potrebovali tako široke družbene akcije samo zato, da bi se lahko še vnaprej ukvarjali z bolj ali manj znanimi težavami preteklosti? Kakorkoli že, pogovori so bili zanimivi s takšnimi bi kazalo nadaljevati tudi v prihodnje.

Branko Greganovič

REKLI SO

Spomenka Hribar (sociologinja), Teološka fakulteta, predavateljica z naslovom Vrednote mladih:
– »Vse, kar je, je sveto in nedotakljivo«
– »Rdeči klerikalizem je vzrok za beli klerikalizem«
– »Verni srednješolci so veliko bolj inteligentni kot neverni«
– »S plakatoma Slovenija, moja dežela, so Slovenci prvič dokazali, da so Slovenci«
– »Posameznik se razvije samo znotraj svojega naroda«
– »Boljševizacija naše družbe je propadla«

France Bučar (sociolog) (isto srečanje kot prej):
»Blizajo se tevtovski premiki v naši družbi«

Bojan Štih (ni sociolog):
»Po Ljubljani se širita vonj čevapčičev in govorca sultana Bazajta«
– »Slovenci smo v drugi svetovni vojni zmagali, pa smo sedaj vseeno poraženi«

Andrej Rus (bodoči sociolog):
»Če študentje ne berejo TRIBUNE, toliko slabše za študente«
– »Ne morete me tožiti, ker nimate nič črna na belem«
– »Sposoben sem, da bi bil glavni urednik TRIBUNE, ker poznam tehnologijo časopisa. O tem lahko dobim potrdilo pri časopisu Kmečki glas, kjer sem sodeloval« (v.s.)

FRAGMENTI FRAGMENTI FRAGMENTI

Ta podpisniška akcija je bilo delovanje, ki je poskušalo interpretirati lastno nemoč podpisnikov in iniciatorjev kot »premajhno angažiranost«, forumskost in oportunističnost foruma. V resnici je to opravilo za lastni oportunistični, za lastno zapečkarstvo, za lasten forumski način mišljenja. Hkrati pa akcija za radikalnost, populizem in forumski način delovanja pešiče borcev za oblast – za to, da bi zasedli UK ZSMS, ne da bi pri tem imeli morebiti kaj drugega kot prebujanje, stopnjevanje in izkoriščanje ogorčenja posameznih študentov v ŠC nad lastno nemočjo in pa svojo iniciativo, da s to nemočjo pridejo tja, kjer boja je moč. To počno v imenu nemočnih, ki naj takšni tudi ostanejo. Tresla se gora a rodila se miš!

V časih, ko se uspe materializirati v pretežni meri le še špekulacija, je za t.i. množične akcije nujno špekulirati. Prikazati se močnega pred nemočnimi, vzbuditi up drugičnega, prodromno zgodovinsko prizorišče in zakonite študijske sobe. Peščica se dela, da ve, kaj hoče. Njeni pripadniki so glavni diskutante, komentirajo vse druge razprave, se opredeljujejo, predlagajo in ker veliko predlagajo, so spraševani, narobe razumljeni, kar jih ponovno poziva k oglašanju. Pogovarjajo se neposredno z oblastjo – to je najsvetlejši dokaz, da vedo, kaj hočejo in da so prerasli vse nizke instance – te jih »ne razumejo« ali pa jih »izigravajo«. Iniciativa je skozi v rokah članov Delegatske konference. Izkazalo se je, da v doglednem času ni rodila nobenih sadov (v smislu reševanja problema in ne v smislu zadrževanja statusa quo). S tem se je pokazalo, da sama iniciativa brez programa ni dovolj, kot tudi program brez iniciative malo pomeni. Ravno zato je seminar na Pohorju presekal pingpong med predsedstvom UK ZSMS in Delegatsko konferenco. Iniciativa je prevzelo predsedstvo UK ZSMS za izpolnjevanje programa, ki so ga oblikovali študentje iz Maribora, Kranja, Pirana in Ljubljane, iz Studentskega centra, člani predsedstva UK ZSMS in aktivisti po fakultetah. Dana je skupna platforma, sile so se spremenile. Sektaštvo in oportunističnost od te točke

naprej bo pokopalo doseženo soglasje in ponovno razbrzdalo »študentsko organizacijo« v Sloveniji.

O čem in o kom poroča Delo. Delo poroča s peresom »ključnega« sodelavca 22. 11. – »Študentje: Ne plačamo«, študente nateguje prisilna uprava, študentje nameravajo izstopiti iz ZSMS. Pred tem s sveta za vzgojo in izobraževanje pri P RK ZSMS poroča o zahtevi po izredni seji UK ZSMS.

Torej kaže, da je slovenska javnost z dejavnostjo študentov redno in celovito seznanjena.

O čem pa Delo ne poroča? Na primer: ne poroča o delu pohorskega seminarja, kjer je bila zbrana večina študentskih aktivistov iz Maribora, Kranja, Pirana, Ljubljane in celo z Dunaja. O tem ne poroča, čeprav je bilo to tem pravočasno obveščeno. Če bi šlo za napako ali spregled, bi Delo to utegnilo popraviti v preteklem tednu. Torej je treba iskati razlog v uredniški politiki. Delo obvešča slovensko javnost o napadnih Delegatske konference na predsedstvo UK ZSMS, ne obvešča pa o akcijah in uspehih UK ZSMS. Torej smo upravičeno od tu povleči minimalen zaključek, da nekateri krogi v našem političnem prostoru ne želijo močne UK ZSMS, niti povezanega delovanja slovenskih študentov, ki bi združilo vse moči študentov za reševanje svojih in s tem družbenih problemov.

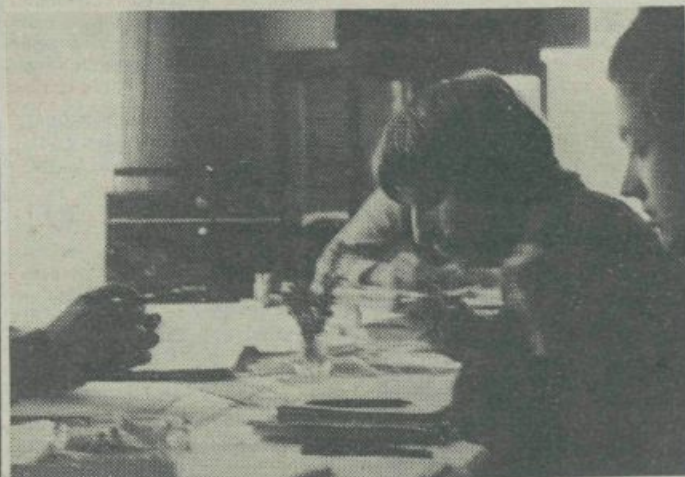
TRIBUNA

Predsednik UK ZSMS:
GORAZD GORENC (danes in nikoli več)

v. d. glavnega urednika Tribune:
SAŠO DANEU

v. d. ODGOVORNEGA UREDNIKA Tribune:
ANDREJ KLEMENC

Uredniki:
IGOR LUKIŠIČ, ROBERT BOTTERI, JASMIN DRŽANIČ, BOTAS KENDA in MARUŠA ZOREC (oblikovanje in teh. ureditev), GLIGOR ATANASOVSKI, MARE GAŠPERLIN, GIDO PETRETIČ, STANISLAV VIDOVIČ in SAMO ŠKRBEČ (stalni sodelavci), ALOJZ KRIVOGRAD, IGOR OMAHEN in DUŠAN GERLICA (fotografija), SAMO KOLER (lektoriranje) in ANDREJKA PRIJON (tajništvo). Naslov uredništva: Kersnikova 4, Ljubljana, telefon: 319-496. Tisk: Tiskarna ljudska pravice, Priprava BEP Dnevnik. Naklada 5000 izvodov, cena številke: 70 din. Oproščeno temeljnega davka za promet po sklepu št. 421-170 z dne 22. januarja 1973. Javni sestanki uredništva so ob torkih ob 18. uri. Uradne ure: vsak delavnik od 12. do 14. ure.

rence ŠC Branko Žnuderl je predlagal večjo koncentracijo sredstev v okviru Univerze. Po njegovem mnenju bi morala Univerza financirati raziskovalno delo (tega v dobrisni meri sedaj ne počne), zavzel pa se je tudi za drugačno štipendiranje višjega in visokega šolstva (ki naj bi potekalo direktno iz Univerze).

Ostali razpravljalci so ob tem predlogu izražali pomisleke. Realizacija takega koncepta bi lahko pomenila tudi večjo zaprtost Univerze, birokr-

ratsko razporeditev raziskovalne dejavnosti in prelom med štipendiranjem srednjega ter višjega in visokega šolstva.

Glede subvencioniranja prehrane se razpravljalci niso mogli zediniti o njeni smotnosti. Predlagali so, da o tem problemu razpravljajo v OO ZSMS in v okviru celotne Univerze. Treba pa se je zavedati, da z ukinitvijo subvencioniranja prehrane iz sredstev za štipendiranje, usahne edini vir za tovrstno subvencioniranje.

C Offe: Zeleni strah pred reformizmom

Poraz pri severnopoljsko-vestfalskih (dalje NRW) volitvah daje Zelenim nenaden povod za ukvarjanje s samimi seboj in dosežanje panično iskanje napak poteka v različnih smereh. Najprej je tu udobni izgovor iskanja krivde pri drugih. Seveda je nekaj na tem: koalicijska molka v medijih, nov način delovanja SPD v predvolilnih bojih, »Mirovna lista«... Toda takšne okoliščine prvič ne pojasnjujejo, zakaj se je skrčilo število volivcev Zelenih v NRW v samo osmih mesecih, se pravi od komunalnih volitev, za več kot 40 % in drugič, v vztrajanjem pri neumnih izgovorih takšne vrste se zapravlja možnost dodatnega učenja (političnega – op. p.).

Toda to hvala bogu še komajkdo počne, vsaj ne javno. Drugi vzorec je že bolj priljubljen: iskanje grešnikov in napačnih odločitev v lastnem taboru. Tudi na tem je nekaj: neizrekljive otroške seks-listine (Kindersex-papier), ideološka skuta stalno se spopadajočih vodstvenih aspirantov in, kot začasno kaže, k prvi politični kreposti stilizirano odpovedovanje profesionalizmu, kompetenci in celo navzočnosti. Toda tudi če bi zamenjali (ne)odgovorne voditelje, še ne bi bili pri jedru problema. Ta leži, tako se nam zdi, v odgovoru na vprašanje: katere strukture, načini mišljenja in ravnanja so sploh dovolili napake takšnega obsega in takšne nezasišnosti (ter očitno z navno vestjo)? Drugače povedano: tema iskanja napak mora biti stranka sama, ne le njeni govorniki, predstavniki in funkcionarji. Sicer ne bi bilo napačno, če bi jih nekaj dali na hladno, toda zgolj to bi bilo preveč površinsko, kajti tako bi prizanesli strukturam, ki so tem osebam sploh omogočile prakticiranje usodnih taktik in predpripravo (čeprav nehote, toda toliko bolj temeljito) poraza na volitvah.

Več kot imaš oblasti, manj je potrebno dodatno učenje. Toda velja tudi obratno: ne samo da Zeleni ne smejo več doživeti takšnega poraza na volitvah, temveč mora ta biti začetek nove faze učenja, sicer je bil 12. maj začetek konca nekoga političnega projekta, ki je slejkoprej vreden najboljšega upanja in resnih naporov.

Z NAPAČNIMI FORMAMI V FORMO GLOBINE

K stvari torej, h kritiki (tistih) struktur, zaradi katerih je zeleni voz zašel tako daleč s poti. Človek bi se najprej vprašal, če je kritika zelenih struktur sploh smiselna, ko pa struktur nihče ne postavlja pod vprašaj tako radikalno kot Zeleni sami. Kje drugje se v imenu »demokracije baze«, »rotacije«, »spontaneosti« in »pristojnosti« formalna pravila bolj brez pomislekov odpravljajo, prekinitva kontinuiteta in torpedirajo hierarhije? Saj vendar pod tem tlakom leži obala...

Ne brezpogojno. V neugodnem primeru lahko leži tam gost sloj kamenin ali žilavo barje in s tem ni moč več tako enostavno ravnati kot s tlakom samim. Mišljeno je: tragika naravnost namerne in empatične nestrukturiranosti je povezana z brezizhodnim zaletanjem v tisto, proti čemur se bori. Ne obstaja nič bolj posredovanega, z neizprosni pravili in mehanizmi močnejše privezanega, kot to, na kar brezpogojno volja k neposrednosti nazadnje zadene. Če vsi vedno z vsemi lahko govorijo o vsem, potem jih govori, kot nas uče izkušnje, dejansko le nekaj z nekaterimi o zelo malo temah. Organizacijsko politično svobodništvo se masčuje z nastankom struktur, ki jih nihče ni hotel, ki jih ne predpisuje noben statut in proti katerim se je zato tako težavno boriti. Ravno to so te strukture, ki morajo postati predmet kritike. To niso strukture, ki bi bile določene v katerem koli statutu; to so strukture, ki se vgnezdijo in pojavijo tedaj, ko so formalnosti bodisi odpravljene ali pa so obravnane le kot poljubno gradivo za moč klik.

Delno je možno to vgrajeno prednost tistih, ki so na koncu poklicnega ali delovnega življenja ali v to (še) niso vstopili, sprejeti kot željen efekt. Toda ta ambivalentna prednost se plačuje s tem, da se osebe Zelenih, ki se politično pojavljajo, izvzema kot ostro razmejene subkulture bledoličnih pragmatikov, bistrh poznavalcev vsakršne situacije (Beschlusslage), ki tako negativno oblikujejo image drugih strank.

STROŠKI USKLAJEVANJA STALIŠČ POSTANEJO NEZNOSNO VISOKI

Seveda obstajajo tehtni razlogi za nezaupanje v organizacijski centralizem, toda tudi s takšnim nezaupanjem je potrebno ravnati nezaupljivo tam, kjer je prigevano v ekstreme. Neka kot splošno zdravilo hvaljena decentralizacija namreč vidno vodi k nagrajevanju internih obstrukcij in k temu, da postanejo časovni, osebni in politični stroški usklajevanja stališč nezno visoki. Kjer manjka efektivna programska določitev in kjer se lahko narediš interesantnega z vsakim oznanjanjem drugačnega mnenja, tam nujno razsaja borba na nož. Organizacijsko-politično naravno stanje, ki trenutno označuje notranje življenje zelene stranke, vsekakor ni v korist neprisljenu oblikovanju konsenza, temveč se manifestira v trajnem spopadu tekmujočih klik.

Upravičeno nezaupanje obstaja končno tudi proti političnim efektom birokratskih organizacijskih modelov. Kot protistrup proti nevarnostim birokracije je bila, kot je znano, izmišljena priljubljena institucija »demokracije baze«. Kdo pa ta baza je, ostaja nedoločeno. Praktično se glasi edinstveno: baza je celota tistih, ki so v trenutku prisotni in se za bazo inajko. Toda če se celota prisotnih razglasi za znotraj-strankarskega suverena, so privilegirani tisti, katerih življenjska situacija je označena z njihovo »prostostjo« (Abkoemmlichkeit – M. Weber).

Morda zveni malo pretirano, če se strukturo in dinamiko zelene stranke označuje s pečatom opozicijskih subkultur prostih klik in njihovih rivalitet. Toda takšna diagnoza nikakor ne izključuje spoštovanja, ki ga pripadniki takšnih klik nedvomno zaslužijo za angažirano in naporno delo in za – priložnostno – premišljene prodore. Toda kljub temu ta formula opisuje image stranke v javnosti precej točno. Zeleni vzbujajo več pozornosti z od časa do časa grozljivimi formami njihove politike kot s cilji in vsebino te politike.

GIBANJE V SKLADU Z DEFINICIJO NI TRAJNO STANJE

Te strukture namerne nestrukturiranosti si je moč z dobro vestjo privoščiti, le dokler gre za socialno gibanje. Tedaj so namreč cilji, ki v množičnih protestih prispejo do nerazpoznavanja izraza, samoumevni. Dokler je potrebno napotiti le na aktualno stopnjo mobilizacije, je »kaj« tako evidenten, da ne more biti zatemnjen z

»kako« in »kdo«. Vsekakor pa socialna gibanja odlikujejo ciklični vzorci poteka: protest ima svoje konjunkture, gibanje naravnost v skladu z definicijo ni trajno stanje. Nekaj časa še obstajajo predumji politične simpatije, toda te politične simpatije lahko tiste, ki nastopajo kot »parlamentarna roka socialnega gibanja«, zelo lahko zavedejo, da živijo organizacijsko-politično na kredit. Tako imenovana »sprememba vrednot« (Wertwandel) je (samo)prevarujoči alibi tistih, ki menijo, da je ta kredit možno neomajeno podaljševati. Da ta kredit ni neomejen, je zdaj po 12. maju zelo težko zanikati – tudi tistim, ki so naklonjeni k vratolomnemu precenjevanju vrednosti lastne simpatičnosti. Dodatno k temu je politična vrednostna usmeritev velikih protestnih tem poznih 70-ih in zgodnjih 80-ih let (atomska energija, okolje, oboroževanje) že predaleč potonila in preostalo substanco (čeprav delno s ponarejenimi medicami) so pokupile ostale stranke.

RADIKALNOST POSTAJA DUŠEVNA DROGA

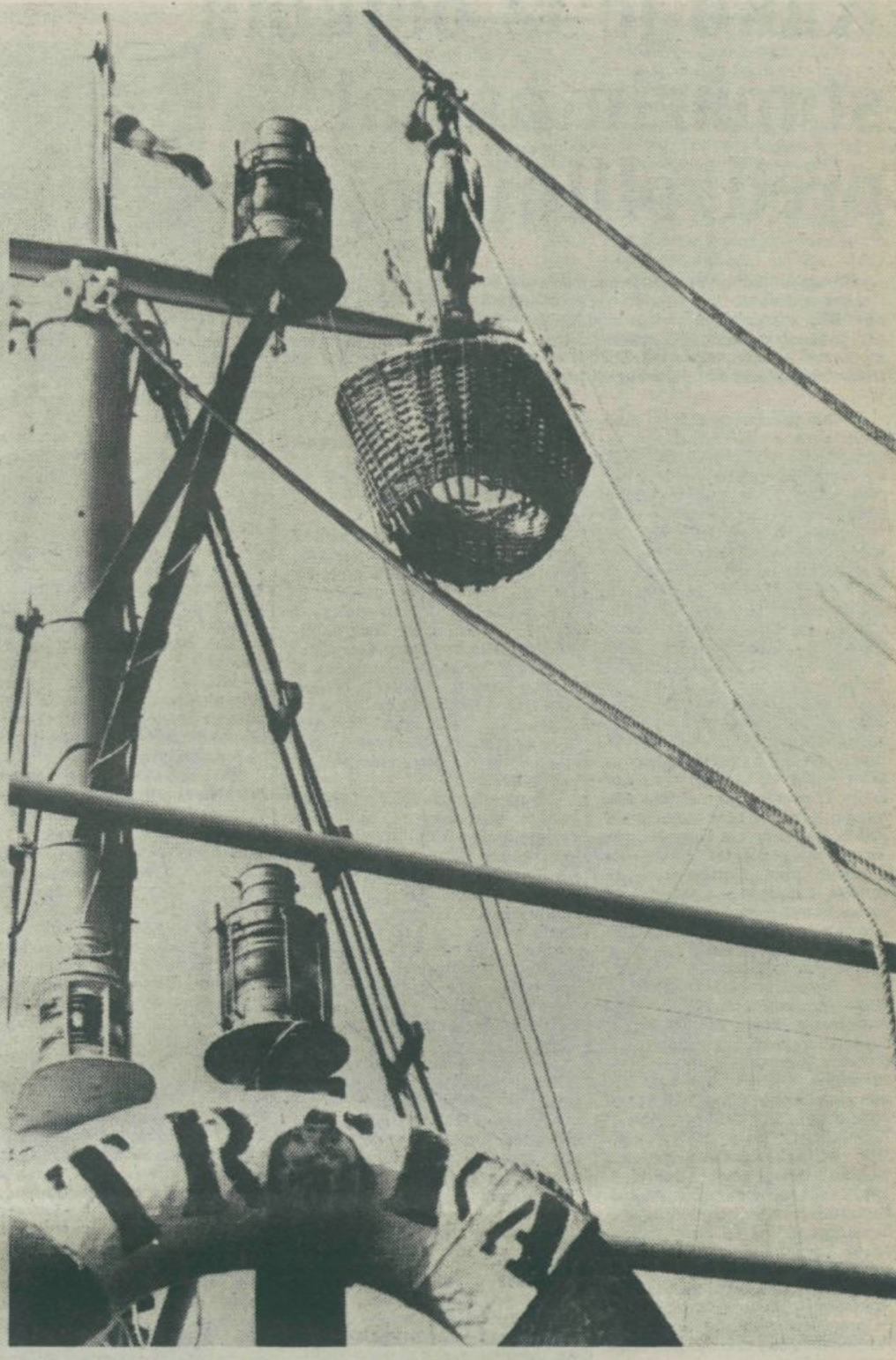
Vse to so Zeleni po eni strani ignorirali, po drugi strani pa so se na to že navadili in sicer s fatalnimi posledicami. Te so opazne tam, kjer se »dostojanstvo neja«, emfaza protesta, ni več instrumentalno spremenila in programsko forsirala, temveč je propadla v politični pogrošni artikel. Tu se širi neka sterilna, pogrošna radikalnost in mišljenske skupnosti dobrih ljudi zlorabljajo zeleno stranko le še za božanje lastne identitete. Radikalnost se prefunkcionira v duševno drogo in uporabnikom le-te je komaj še moč podtakniti resne namene. Pretežno se ukvarjajo z obema družbenima igrama »Kdo vidi bolj črno?« in »Kdo misli najbolj radikalno?«, ne da bi pri tem zaznali naraščajočo distanco, ki se vzpostavlja do potencialnih naslovnikov in podpornikov zelene politike. Samoužitkarstvo lastne navidezne radikalnosti – tako kaže primer NRW – očitno omamlja čut za to, da je distanca med internim kultiviranimi scenariji katastrofe in propada ter klavuzni političnih režimov, ki se jih predlaga, medtem zadobila preprosto neresen obseg. Zeleni parlamentarci v Bundestagu pa so medtem zapetali to mučnost z napotilom: »Delajmo manj za Bundestag in več v službi socialnih gibanj!« (Schmidt – Hamburg). Seveda zapečatijo s takšnimi reki istočasno svojo nesposobnost, da bi z akcijsko močjo, ki jim jo daje parlamentarni mandat na razpolago, počeli kaj smiselnega. Celot njihovo manipulativno razmerje do socialnih gibanj, ki se jih tudi ne da poljubno priključevati, ostaja za obe strani neproduktivno.

Vse to bi lahko prenašali z resigniranim občutkom tistega, ki je vendarle postal bogatejši za neko neprjeto izkušnjo ali pa sami odpovedali z umikom. To, kar takšno našo resignacijo ovira, je prepričanje, da teme in motivi zelene politike zadevajo tiste centralne problematike sklope, s katerimi bodo imele družbe, kot je naša, opravka v dognednem razdobju. Če hočemo okvare, obremenitve in izjalovljene razvoje, od katerih zelena politika jemlje svoj specifični impulz, spraviti na splošno formulo, potem gre očitno za presežanje in kvame posledice neke nore, za refleksije in samoomejitev ne več sposobne »moderne« (tehnične, ekonomske, militaristične, birokratske) racionalnosti. Ena od značilnosti te racionalnosti in njenih življenjsko ogrožajočih, uničevalnih (v fizičnem kot estetskem smislu) in bolečih učinkov, je, da ti nastopajo »vsepopreke«, se pravi, da ne puščajo nobenih con, ki bi jim bilo prizanešeno, in zdravih otokov, s katerimi bi bilo moč to racionalnost pobijati in krotiti. Le redko so žrtve te racionalnosti samo žrtve in ne istočasno tudi storilci. Iz teh razlogov tudi ni nobene Arhimedove točke v univerzumu, iz katere bi lahko to racionalnost revolucionarno preobrnili, in ravno tako ne obstajajo nepoškodovani rezervati zdravega, čistega, naravnega, skupnega itd. življenja, ki bi lahko bili predstavljeni kot ustrezen vzor. Ker je vladajoča racionalnost postala v tem smislu brez vrzeli in »totalitarna«, je mišljenje v revolucionarnih ali anti-modernističnih modelih umika, zbiranja ali sprememb izločeno kot kategorialno neadekvatno. Kar edino preostaja, so imanentna, se pravi tudi sama »racionalna« sredstva kritike vladajoče racionalnosti, sredstva torej, ki jo premeteno obrnejo proti sebi in na ta način spravijo k pameti.

Politično to pomeni, da se potenci »popolnoma drugega«, nori fundamentalistični samoizolaciji odpove zaupanje in da se s sredstvi politične racionalnosti, ki jih daje država ZRN na razpolago, odstranijo ekscesi ravno te racionalnosti. Če se hoče ta divja tkiva instrumentalnega ravnanja kontrolirati, potem je to, glede na stanje stvari, možno le po poti instrumentalnega racionalnega političnega ravnanja. In zato je potrebno imeti kompetenco, poznavanje stvari, profesionalnost in upravo, programe in prioritete, delitev dela in vljudnost, sankcionirana pravila postopkov in disciplino; in predvsem so potrebne organizacijske strukture, ki vsega tega ne napravijo sistematično neverjetno. Seveda se lahko vse te zdravilne politične oblike principov prevrnejo tudi v represijo in ohromelost. Toda proti tej nevarnosti se je zopet moč braniti le sredi teh političnih form in lastno moč teh form je možno le formalno omejiti.

V TEHNIČNO-EKONOMSKEM MODERNIZMU JE RAZLIKA DO SPD

Torej naj postanemo takšni kot socialdemokrati? Ravno ne! Negativno fiksiranje mnogih zelenih do socialdemokracije učinkuje pogosto krčevito in naporno, ker jim, kot kaže, ni jasno, kje pravzaprav so njihove difference do socialne demokracije. Pri tem pa ne more biti nobene pomote o naravi teh razlik. Ne obstajajo v (racionalno edini še možni) politični formi »reformizma«, temveč obstajajo v vsebini temeljne orientacije socialne demokracije (toda ne vsakega socialdemokrata in volica SPD) do produktivizma. Historično, programsko in taktično je socialna demokracija opredeljena s tistim, čemur se je včasih reklo »razvoj proizvodnih sil« in čemur se danes reče boljše kar brezobzirni tehnično-ekonomski modernizem. Kajti le (čeprav ne odkrito priznano, toda zato toliko bolj odločno prakticiranje) izpolnjevanje zapovedi tega modernizma lahko socialni demokraciji obeta odprtost tistih delitvenih političnih manevrskih prostorov, ki jih potrebuje, da bi vezala nase svojo klientelo. Zato iz strukturnih razlogov ni sposobna niti za omejitve kvalitativnih posledic niti za premagovanje produktivističnega modernizma – kakorkoli že bi se glasile terminološke umetnje in laži v silo o »ekološki« modernizaciji »narodnega gospodarstva«. Kjer koli že nastane skušnjava, da bi načelno postavili pod vprašaj imperativ rasti in modernizacije, smo lahko gotovi, da je pri SPD pripravljena »betonska frakcija«, da bi takšna

obhajanja prepričala. Tu torej, pri tehnično-ekonomskem modernizmu, leži diferena – in ne v reformizmu, za katerega tako nihče nima pametne alternative v mislih. Kdor tega ne prepozna in se zaradi (z norostjo vodenih) potreb po razmejitvi obnaša proti SPD nekonceptualno »antireformistično«, ter proizvaja samo še fundamentalistično gledališko grmenje, se ne bori le na napačni fronti, temveč vrhu zveza dela socialni demokraciji uslugo (kot ji v NRW zeleni ne bi mogli storiti večje). Prihranjena so ji namreč tista tveganja, ki bi lahko političnim zastopnikom tehnoekonomskega modernizma zrasli iz odločne, za reformo pripravljene in za reformo kompetentne zelene politike. Kdor pa hoče politični potencial teh rizikov uveljaviti, potrebuje sposobnost in strateško odločnost za grožnjo s pripravljenostjo kooperacije oz. vabljenjem in pripravljeno, da bi šanse konstruktivne udeležbe pri parlamentarni igri moči od primera do primera pretehtal proti stroškom, ustreznim abstinenca ravnanja. Kdor nasprotno principielno in prepričano verjame, da bi moral aranzirati to vedno in povsod veljavno nično bilanco v korist nekooperacije, ta je nasprotno temu že zdavnaj odpisal svojo politično aktivno. Pred njim, točneje pred zelenim fundamentalističnim eksozializmom se lahko socialdemokrati počutijo popolnoma varne.

Seveda ne moremo pozabiti, da presežanje socialdemokratsko eksekutiranega prisilnega modernizma, ki nam je podaril že marsikakšno mestno avtocesto in še kaj hujšega, predstavlja centralno politično-strateško in miselno zmogljivost: zmogljivost namreč, ki obstaja v politično prepričljivem odgovoru na vprašanje, kako tudi z odpovedovanjem modernističnemu mitu rasti, obvladati problem socialne pravičnosti in socialne varnosti. To so namreč tiste materialne potrebe mas, zaradi katerih se je socialdemokratski mainstream pustil vpreči v voz tehnično-ekonomskega modernizma.

Zato se je moč od tega modernizma za stalno odvojiti, le če se predloži na vprašanja dela in zaposlitve, razdelitve in socialne varnosti preračunane (in točne) odgovore. Na tem področju pa so Zeleni k sreči že nekaj predlagali in rekli... Če se ne motimo, potem ležižja priložnost in prihodnost zelene politike na področju reformiranja delovne, socialne in gospodarske politike: ta politična področja predstavljajo podstavke, na katerem se je možno pripraviti in na katerem je možno pridobivati alternativno ekološko in mirovno politiko.

prevedel Sašo Danev

Fatamorgana

V Ženevi sta predsednika dveh najmočnejših sil, da bi se na štiri oči pogovarjala o usodi sveta.

Očitno živimo v svetu, kjer se igrata samo še farse. Ena od najboljših je bila odigrana nedolgo tega v Ženevi pred rekordnim številom gledalcev. Akterji so znani, no, v bistvu sta bila samo dva – ameriški in ruski kapital. Fabula: luzurno tekmovanje za premoč v svetu. Morda se bo kdo spraševal, kaj sta počela tam Reagan in Gorbačov. Ja, menda sta bila prisotna, gotovo kot sufferja ali kot del kulis. Pogovori so se vrtili okrog razorožitve. Vsaj tako sta obe strani komentirali srečanje. Prav to je bil eden od viškov farse: ameriški kapital naj bi pokopal samega sebe, pristal naj bi na svoj konec, na svoj pogreb. Zaradi nerazvitosti večine svetovnega trga, zaradi ekspanzije Japonske, zaradi revščine in lakote skoraj tretjine sveta je svetovni trg zasičen, boljše rečeno ni kupcev z denarjem, da bi kupovali hrano, stroje, surovine, nafto, energijo... Vsa kreditna, protekcionistična trgovina je bila usmerjena v to, da se taki pogoji ustvarijo. Na današnji stopnji razvoja svetovne ekonomije, danes in tukaj, so dani vsi pogoji, da mora industrija proizvajati produkte, ki niso namenjeni potrošnji, se pa dobro prodajajo.

Temu odgovarja orožje; tisto klasično, nezahtevno orožje se uporablja vsakodnevno v vojnah v tretjem svetu. Najbolj razvito, najbolj donosno orožje pa ni namenjeno potrošnji, zato nima realne cene, določene na tržišču. Zato so prav tu profiti največji in kapital je najbolj zainteresiran za tako proizvodnjo.

Za to področje pa državna sredstva niso omejena, samo da bi bili najmočnejši, boljši od ZSSR ali ZDA.

Toda ne smem čisto razkrinkati farsičnosti te farse, da ne bi ostala tragedija.

raznih svobodah. Recimo, da bi se spoznameli, da bi Rusi izpustili vse disidente, da bi se nehali vmešavati v delo ruske cerkve itd., da bi se oboji nehali vmešavati v zadeve drugih. Rusi so lahko veselili ukiniti sami sebe, svoja propagandna sredstva namenjena svetu, KGB, FBI, CIA, morali bi odpuščati ogromno delavcev – specialistov za »politično-kurbirsko« posle. Niso Američani tako navni, da bi sami sebi izbijali iz rok najboljše argumente v boju proti Rusom. Dobro vedo, da Rusi ne bodo postali čez (dolgo ženevsko) noč bolj papeški od samega papeža, zato igrata to farsu.

Menda so se pogovarjali o obnovitvi gospodarskega, znanstvenega in kulturnega sodelovanja. Kot da so sedaj živeli kot Albanci. Američani so morali prodati svoje viške žita, Rusi so ga potrebovali in imeli denar, torej je posel normalna stvar (čeprav prek rok petih posrednikov). Kar so imeli drug drugemu povedati znanstveniki in kulturniki (oz. kar so si smeli) so si že povedali. Saj so letala med državama vedno polna.

Kljub vsemu pa farsa le ni bila samo farsa, čeprav tudi to. Je tudi odraz spoznanja na obeh straneh, da če že sodelujejo, če so odvisni drug od drugega, ne bo nič drugače, če to povedo še tistim najvežem na obeh straneh in ostalemu svetu, ki so mislili, da ena velesila lahko obstaja brez nasprotne velesile. Velesili namreč ena drugo določujeta in opredeljujeta, sta odvisni druga od druge. Zato taka srečanja le niso tolažba (igra) za ljudstvo, lačno upanja.

Vsa farsa pa je bila še toliko bolj prepričljiva, ker je bil na odru tako velik del poklicnega igralskega kadra. Papež je poslal svoj blagoslov, mi pa živimo z iskrico upanja več. Dokler ne bomo pozabili te niti ne tako slabe, predvsem pa blesteče farse.

M. G.

Kako je iz bojkota stanarin nastal predvolilni boj

Blizajo se volitve. Predvolilna kampanja se je zdavnaj začela. V skladu z našim nestrankskim sistemom je predvolilna kampanja dobila specifične oblike. »Stranke« so se tega zavedale in so svoje načrte, kar se volitve tiče, prilagajale našim sistemskim rešitvam. Da ne bi bil kdo presenečen, gre za volitve za funkcije v UK ZSMS, Radio Student in Tribuno, kot centralne točke študentske formalne ali prikriti moči.

V tem trikotniku, ki je bil institucionaliziran zelo intenzivno v zadnjih dveh, treh mesecih, se je večina zadev dogajala okoli decembrskih volitev. V ta trikotnik pristevam še delegatsko konferenco, ki pretendira, da postane močen dejavnik v vrstah študentov. Pri tem »nezavedno« posnema delo starejših sester - UK ZSMS in to posnemanje je v bistvu približevanje in prilagajanje na morebitne kadrovske spremembe. Oblast pa je kot vino in za vino vemo, kakšne posledice pušča.

Tako je bil tudi bojkot v zadnjih dveh, treh mesecih bolj predvolilni bojkot, kot pa bojkot s ciljem reševanja perečih študentskih problemov. Kako velikanska je obljuba tistih, ki pravijo, da moramo zdaj osvojiti trdnjavo, ki se imenuje CK ZSMS, da bo potem čisto drugače. Ta trdnjava je zdaj tako ali drugače v razsulu, gnala, oportunistična, forumska, nazadnje se dvomi celo v njeno zdravo pamet. Širokoustneži še naprej razlagajo, kje je izvor vseh študentskih problemov, po njihovem seveda, v UK USMS. Potemtakem se moramo samo namučiti, z volilno proceduro in nato se bo lahko začelo reševanje problemov. Širokoustneži pozabljajo, da je ta hudičeva organizacija njihova bivša zavzelnica. Več kot šest mesecev je bilo potrebno, da avertirajo osebo povedo, da je bila UK ZSMS ENA OD NEPOSREDNIM INICIATORJEV BOJKOTA. Če pogledamo vsebino odprtega pisma z dne 27. 3. 1985, najdemo med naštetimi točkami tudi zahtevo po odcepitvi študentskega servisa od študentskega centra, kar je bila dolgoletna želja in zahteva UK ZSMS.

Na začetku bojkota sta hudič in Sveta Marija skupaj delovali in takrat prej opisane lastnosti hudiča (forumsko delo etc) niso motile Marije in sta živela v miru. Danes je Marija hudo jezna na hudiča. Hoče mu pokazati svojo moč, jezo in v zadnji instanci zavzete njegovo pozicijo in ga s tem tudi kaznovati.

V bistvu je od konca septembra pa do rezultatov volitev v ospredju bojkota, ali tistim, ki so mali motor bojkota, vprašanje kadrovske spremembe v UK ZSMS. Osnovna naloga širokoustnežev je pokazati gnolost te navidezne študentske organizacije in na njo usmeriti študentsko nezadovoljstvo. V tem scenariju se je UK ZSMS »odlično« znašla. S svojimi nespametnimi potezami je dolivala olje ognju in rezala veje, na kateri sedi. Vsi pogledi, kritike in nezadovoljstva so bili usmerjeni proti UK ZSMS. Soiniciator bojkota je postal njegova žrtev. Nekdanji zavezniki so postali (smrtni) sovražniki številka ena.

Višek te akcije je bilo »protestno izstopanje« iz ZSMS. To dejanje je dobilo takšne oblike, da je po svoji neresnosti postalo naravnost smešno. Kako sicer drugače razlagati dejstvo, da je eden od koordinatorjev akcije »izstopil« iz ZSMS in hkrati bil izbran za predsednika OO ZSMS z majhnim opravičilom, da bo prekal svoj izstop.

Vsem kandidatom za funkcije želim veliko uspeha na volitvah!

V tem članku bom razširil nekatere svoje teze o bojkotu in politični praksi posameznih skupin znotraj formalnega ali neformalnega vodstva bojkota. O tej temi sem že pisal v Tribuni št. 14, torek 30. 4. 1985. Zato ker sem bil osamljen s svojimi tezami oz. se je uredništvo Tribune distanciralo od mojih stališč, v tem trenutku izjavljam, da se s svojim člankom distanciram od katere koli »stranke« ali skupine, ki so se formirale zaradi bližnjih volitev v mladinske forume in glasila. Na začetku bojkota me je najbolj presenetil zarotniški način organiziranja akcije. Ozka skupina študentskih prosvetljenecv je sama sebe razglasila za edinega pravega zastopnika študentskih interesov (velja za študente v ŠC). Pri tem so poleg zaprtosti, sektaštva in konspirativnosti uporabljali še metodo diskvalifikacije ljudi, ki niso bili po njihovi merilih. Ta skupina, na začetku imenovana Koordinacijski odbor študentov-stanovalcev študentskih domov v ŠC za statusno rešitev ŠC in razrešitev ekonomskega položaja študentov, je imela svojevrstno črno listo, na kateri so se znašli nekateri študenti, ki so bili po merilih njihove stalinistične pameti enostavno pro-

glášeni za sovražnike bojkota. Da ne bi govoril na pamet, podajam dokument iz prvih dni bojkota, ko so člani »politbiroja« javno prek RS objavili naslednjo informacijo: Prispevek št. 1.

Seveda tej skupini to ni uspelo. Namesto pričakovane lova na čarovnice je sledil kontraudar. Na Delegatski konferenci dne 10. 4. 1985 je bila ta informacija enostavno rečeno zavrnjena in do lova na čarovnice ni prišlo. Poleg Radia Student so »koordinatori« poskušali ta proglas objaviti v Obzorjih, časopisu stanovalcev ŠC. Ta poskus je bil zatrt na samem začetku. Na Radio Student je bila poslana naslednja izjava Delegatske konference: Prispevek št. 2.

Sama metoda diskvalificiranja ljudi ni bila obojena, tudi avtor dezinformacije ni bil osamljen, ker je šlo skoraj za polilegalno delovanje. Ta metoda dela je ostala vse do današnjega dneva. To majhno obracunavanje med člani Delegatske konference se je mirno končalo. V istem stilu diskvalifikacije posameznih študentov je bila tudi naslednja informacija, ki so jo člani »politbiroja« poskušali objaviti v omenjenem časopisu »Obzorja«: Prispevek št. 3.

Ker je šlo samo za eno osebo, ta dezinformacija ni imela širšega odmeva. Pomembna pa je v vidika kontinuitete takšne politične prakse »koordinatori«. Iz teh dveh informacij je razvidna skupna značilnost nenavajanja imen in priimkov morebitnih žrtev. Uporabljajo se predvsem etikete. Izpostavljena je »čistilna akcija« znotraj študentskih vrst.

Po teh začetnih neuspehih je vladala med »koordinatorji« verjetno majhna zmeda, ker niso uspeli s poskusom, da si podredijo Delegatsko konferenco. Bili so malo užaljeni, ker niso našli razumevanja za svoje zamisli in način dela. Zato so se odločili, da se preselijo na UK ZSMS in so se preimenovali v Delovno skupino... pri UK ZSMS. Sploh ni bilo slučajno, da so se obrnili na UK ZSMS, saj sta na začetku bojkota skupaj delovali. Tudi na UK ZSMS »koordinatori« niso našli svojega pravega gnezda. Zato so se vrnili nazaj v Delegatsko konferenco. Po obdobju selitve so se »koordinatori« ustalili v Delegatski konferenci. Na začetku so govorili o nesposobnosti Delegatske konference, oporekali njeni vlogi vrhovnega telesa bojkota, proglašali njene predsednika kot nesposobnega za takšno funkcijo, na sestankih Delegatske konference so vodili navijače, ki so pred tem šli skozi njihove intenzivne tečaje »Bojkot v 100 lekcijah«. Na sejah DK so nastopali množično in že koordinirano. Nekateri od teh navijačev so bili že nekaj časa izven študentskih vrst. Nekateri skesani so razočarani zapustili delo »koordinacij«. Množični nastop je imel psihološki učinek in namesto argumentov so uporabljali argumente množičnosti... Na sejah DK so včasih težili, da nastopajo kot paralele DK (in) včasih tudi brez politične kulture razpravljanja in s cinizmom namesto argumentov.

Za jesenski del bojkota veljajo posebne politične okoliščine. Kot prvo je bila uvedena »prisilna uprava« in ukinjene so bile samoupravne pravice v ŠC. Kanali delovanja DK, v katerih je že delovalo Koordinativno telo, so bila znotraj ŠC takoj zaprti. Edini še mogoče legalen način delovanja je bil politični zastopnik študentov - UK ZSMS.

UK ZSMS je podprla prisilno upravo in s tem se bolj naelektrila situacija. Člani Koordinacijskega odbora so dobivali dominanten vpliv v DK. Seveda stvar ni zgolj enostavno scetanje, vendar drži teza, da je Delegatska konferenca, ki je bila na začetku amorgno samoupravno telo študentov, vse otreje nastopala kot politična organizacija.

Jeseni se je začela organizirana akcija znotraj in zunaj DK s kritiko, UK ZSMS in zahteva po njenem odstopu... Pri tem so navedeni razni argumenti, ki bi dokazali, kako mora UK ZSMS odstopiti. Paradoksa je, da se obsoja UK ZSMS zaradi podpore uvedbi prisilne uprave. Iz tega dejstva se izvajajo generalne ocene o nesposobnosti UK ZSMS. Z druge strani se nič ne uk-

rene glede ukinitve prisilne uprave. Nasprotno, člani prisilne uprave so »drugi gosti« na sejah DK. Ta dvojna merila so jasna, če dojamemo bistveni preobrat, ki je nastal znotraj DK, s tem, da so postavili dejanske interese študentov v ozadiju in celotno akcijo usmerili proti UK ZSMS s ciljem, da se ta forum podredi ali osvoji. Prvi takšen poskus je bil spomlad in sicer neuspešen.

Od tod izhaja potreba po stalnem ponavljanju, kako je UK ZSMS gnala, forumska, nesposobna, duhovno omejena in še marsikaj drugega, ki se razširja po sistemu klevetanja. Najbolj je legitimna zahteva za kadrovske spremembe ali odstop UK ZSMS, če bi to zahtevala baza. Naenkrat je spet potrebno zbuditi bazo, jo »seznaniti« z njenimi interesi in jo aktivirati v ponovnem »lovu na čarovnice«. S tem se ohranja kontinuiteta in način dela od samega začetka bojkota v krogu »koordinacij«.

Po sklepu Delegatske konference: »Na zborih stanovalcev naj se obravnava možnost izstopa iz ZSMS in naj se o tem odloči vsak posameznik«, so se naenkrat pojavili po vseh študentskih domovih kuverte z diletsko anketo oz. peticijo za bojkot in še pogled (!), listo za izstop iz ZSMS. Od možnosti odločitve vsakega posameznika je pred nami lista za izstop iz ZSMS z naslednjo vsebino: Priloga št. 4.

Predstavniki Brko iz FSPN, ČLAN »politbiroja« je tudi navajal podatke o tem, kako lahko pridejo zainteresirani za izstop, o govornih urah za izstop in celo omenjal možnost, da bi hodili po sobah in spraševali »zainteresirane« za izstop. Ta akcija je bila ocenjena v istem domu kot manipulacija in tudi ustavljena. To ne velja za vse študentske domove. V uvodu liste za izstop so ugotovile, ki v bistvu zavajajo in manipulirajo s študentsko populacijo, kar je v tem trenutku nedvomno jasno.

Cela zadeva okoli bojkota se reducira na prerazporeditev oblasti znotraj mladinskih centrov moči. Tako se osvojitev UK ZSMS postavlja kot glavna naloga UK-jevske opozicije. Dokler te borbe ne ogrožajo ravnotežja na višji ravni, bodo študentje, mladinski funkcionarji in opozicija imeli zeleno luč za svoje »igrackanje«.

Kako je od Koordinacijskega odbora, prek Delegatske konference prišlo do glavnega mandatarja za vse pomembne mladinske študentske funkcije je povsem jasno. V imenu študentov se borimo za osvojitve političnih funkcij. Vse funkcije so že »razporejene«. Vsek je že dobil svoj delež ali pa mu je obljubljen kos bodoče žetve.

Po študentskih domovih in fakultetah krožijo emisariji, ki pripravljajo študente, da izstopajo iz ZSMS, če predsedstvo UK ZSMS ne odstopi. Poleg tega tudi pripravljajo, da OO ZSMS zahtevajo sklic izredne konference UK ZSMS in govornjo, kako je UK ZSMS gnala. Tako igrajo svojo umazano igro in čakajo dan volitev, da zavzamejo mladinske funkcije.

Gligor Atanasovski

PRILOGA ŠT. 1

V VEDNOST PREDSEDNIKOM, KI SO DO 3. 4. 1985 ZAVIRALI DELOVANJE KOORDINACIJE

Predsedniki zbora stanovalcev v prvem, drugem, tretjem bloku v Rožni dolini, predsednik zbora na stari Gerbičevi, predsednik D bloka za Bežigradom kakor tudi predsednik delegatske konference so vse do formalnega sestanka delegatske konference zavirali delo koordinacijskega odbora, ki se je spontano formiral spriču izredno težkih pogojev življenja v vseh ljubljanskih študentskih domovih skozi akt samoorganizacije vseh študentov-stanovalcev. Zaradi radikalno spremenjenega stališča vseh omenjenih predsednikov do te samostojne iniciative po seji delegatske konference Koordinacijski odbor zahteva, da na naslednji seji potrdijo svojo resnično pripravljenost za delovanje v interesu študentov-stanovalcev. Prišel je namreč čas, ko uveljavljamo človekovih legitimnih in najbolj temeljnih pravic zahteva pogumne ljudi, osvobojene kakršnegakoli oportunitizma.

Koordinacijski odbor študentov-stanovalcev študentskih domov v ŠC za statusno rešitev ŠC in razrešitev ekonomskega položaja študenta

V Ljubljani, 5. 4. 1985

PRILOGA ŠT. 2

IZJAVA DELEGATSKE KONFERENCE

Delegatska konferenca ŠC je na II. izredni seji 10. aprila 1985 v sejni sobi III. bloka v Rožni dolini ocenila informacijo prebrano na Radiu Student 5. aprila pod naslovom »V vednost predsednikom, ki so do 3. 4. 1985 zavirali delovanje koordinacij«, kot netočno in zahteva, da se zaradi pravilnega obveščanja javnosti prebere isto informacijo še enkrat in tudi našo izjavo.

Od 3. aprila je Delegatska konferenca postala vrhovno telo bojkota in odgovorna za dogajanje v zvezi s to legitimno akcijo študentov. Na seji 10. aprila 1985 je Delegatska konferenca ocenila celotno informacijo kot sila netočno in grob napad na našteje predsednike: Danijela Knavska predsednika Delegatske konference, Kontrec Franca predsednika doma stanovalcev D bloka za Bežigradom, Kolman Rada, predsednika doma na Gerbičevi 59, ter predsednike I., II., III. bloka v Rožni dolini - Milana Vovka, Jeranka Benedikta in Suzane Križanovske.

Zaradi povzročene moralne škode tem študentom Delegatska konferenca zahteva javno opravičilo. Ugotovljeno je bilo, da ni resničnih trditve, da so imenovani predsedniki zavirali delo koordinacije in jo prepoznava le kot grobo dezinformacijo.

Imenovani so bili že od začetka pripravljivi sodelovati v bojkotu.

To svojo pripravljenost dokazujejo tudi danes.

Delegatska konferenca

v Ljubljani, 10. 4. 1985

PRILOGA ŠT. 4

IZSTOP IZ ZSMS

Zaradi politike ZSMS - predvsem zaradi njene premajhne angažiranosti pri reševanju družbeno-ekonomskega položaja študentov in forumskega delovanja ter iz njega izhajajočega skrajno oportunističnega odnosa do aktualnih problemov stanovalcev ljubljanskih študentskih domov, katerih interesov ta naša edina organizacija noče niti zastopati, kaj šele se zanje bojevati - izstopom iz ZSMS. S tem svojim dejanjem hočem pokazati tudi na strahotno razliko med našo družbeno stvarnostjo in njenim političnim načinom izražanja.

PRILOGA ŠT. 3

PRIPOMBE NA OBVEŠČANJE JAVNOSTI S STRANI NAŠIH PREDSTAVNIKOV

V četrtek, 4. 4. 1985 je na drugem programu ljubljanskega radia v oddaji »vroče-hladno« tekla tudi beseda o zdajšnji problematiki študentskih domov v Ljubljani. Gost oddaje, sicer predsednik zbora stanovalcev v Domu FSPN, je v svojem tamkajšnjem izjavljanju posredoval med drugim tudi informacijo

o tem, »da se je vse skupaj začelo na FSPN«. Koordinacijski odbor ocenjuje takšno izjavo kot silno netočno in neodgovorno in jo more priznati le kot plod nepoznavanja celotnega dogajanja, istočasno pa jo pripisuje nekemu določnemu stanju »predsedniške mentalitete«. Koordinacijski odbor v tej svoji oceni nima nikakor namena zmanjševati sicer dragocenega prispevka stanovalcev Doma FSPN, pač pa pripominja, da so pogoji življenja v vseh ljubljanskih študentskih domovih dosegli tisto točko, ko je sama nujna razmer prisilila ljudi v dejanja, ki so se mogla uresničiti le skozi samoorganizacijo vseh študentov-stanovalcev in produkt katere je tudi spodaj podpisana koordinacija.

Produkt »predsedniške mentalitete« je tudi povest o tem, da je delegatska konferenca bojkot legalizirala. Koordinacijski odbor meni, da je le-ta do bojkota mogla zavzeti le takšno ali drugačno stališče, nikakor pa ga ni mogla legalizirati vsled dejstva, da je bojkot legitimna oblika boja, in izhajajoč iz situacije, v kateri so blokirani vsi kanali artikulacije interesov in vsi obstoječi tozadevni mehanizmi povsem neučinkoviti, tudi edina možna oblika boja.

Koordinacijski odbor študentov - stanovalcev študentskih domov v ŠC za statusno rešitev ŠC in razrešitev ekonomskega položaja študenta

v Ljubljani, 5. 4. 1985

Neobjektivno poročanje objektivnega časnika

Delo je širilo neresnične vesti v zvezi s študentskim bojkotom

Delo je 22. 11. na osmi strani priobčilo članek z naslovom »Študentje: Ne plačamo!« Sredi članka v okviru in mastnem tisku stoji zapisano:

»Glede nameranih izstopov iz ZSMS pa je* na zadnji seji predsednik OO ZSMS v študentskem centru Branko Žnuderl povedal, da je iz 15 domov 230 študentov, ki hočejo izstopiti iz mladinske organizacije. Kot razlog navajajo politiko UK ZSMS, predvsem njeno premajhno angažiranost pri reševanju družbeno-ekonomskega položaja študentov in njeno forumsko delovanje ter od tod izhajajoči skrajno oportunistični odnos do aktualnih problemov stanovalcev ljubljanskih študentskih domov, katerih interesov ta edina študentska organizacija noče niti zastopati, kaj šele se zanje bojevati.

Citirani mastni vstavek bo predmet tukajšnje obravnave.

V zapisniku Delegatske konference (DK) se iniciativa za izstop iz ZSMS najprej pojavlja v petem sklepu zapisnika 4. seje DK z dne 30. 10. 1985. Tam je zapisano naslednje:

»Na zboru stanovalcev 5. bloka so predlagali možnost izstopa iz ZSMS. DK je oblikovala:

Sklep 5: Na zborih stanovalcev naj se obravnava možnost izstopa iz ZSMS in naj se o tem odloči vsak posameznik.«

V torek 25. 11. pa so predsedniki zborov domov poleg zapisnika 4. seje prejeli še naslednje obvestilo:

PREDSEDNIKOM DOMOV!

Poleg zapisnika 4. seje Delegatske konference vam pošiljam tudi anketo, ki jo je sestavil predsednik 4. doma.

Mislim, da anketa dovolj vestransko obravnava novo ceno stanarin in problematiko UK-ja, zato prosim vse predsednike domov, da jo izpeljejo.

v.d. predsednik Delegatske kon.: Milan Volk Lr.

P.S. Vsak dom dobi 10 anket, ki naj jih razdeli med predstavnike trakta. Poročilo boš podal na Delegatski v četrtek.

Anketa pa je bila videti takole:

DK je na svoji 5. seji 7. 11. 1985 pod drugo točko poročilo predsednikov domov o poteku in rezultatih anket »razpravljala o naslednjem: Ad 2) Okrog vsebinske zasnove in tehnične izvedbe ankete se je razvila kritična razprava. Roman Lavtar je poudaril, da je tak način anketiranja neustrezen in premalo tehnično pripravljen. Po njegovem mnenju so seje DK prepegoste, ker vsak teden ni možno sklicevati zbor stanovalcev in demokratično razpravljati o problemih. DK si vsled tega lasti pravico odločiti v imenu stanovalcev. Gligor Atanasovski je izrazil svoje strokovno mnenje, da pričujoča anketa nima znanstvene vrednosti.

Nijaz Smajić: Anketa-se je sprejela v referendum, pogoji zanj pa niso izpolnjeni. Mnenje stanovalcev se demokratično izraža le na zborih stanovalcev.

B. Petan se je spraševal, kakšen je bil sklep DK glede izvedbe ankete. Milan Volk: Anketo je sestavil predsednik 4. bloka. Da bi dobili mnenje študentov stanovalcev, ki ne hodijo na zbor stanovalcev, pa je anketo sam priložil zapisniku DK. Vsekakor je bila dana možnost, da se anketo zavrne.

V nadaljevanju so se navzoči strinjali, da je izstop iz ZSMS zgolj osebna odločitev posameznika in da ob izpolnjevanju ankete nihče ne sme vplivati na samostojno odločitev stanovalcev. Sklep 1: Anketa oziroma mnenja stanovalcev naj se do konca izpelje po vseh domovih. Na zborih stanovalcev je potrebno o tem razpravljati in je vsekakor dana pravica, da se anketo zavrne. O rezultatih bodo poročali predsedniki na naslednji DK.

Proti sklepu je glasoval blok 5.« V zapisniku 6. seje DK z dne 7. 11. 1985 piše pod Ad 2) točka 3: »O problematiki izstopa iz ZSMS bo OO razpravljala na prihodnji seji« (iz poročila predsednika OO ZSMS ŠC).

V zapisniku s 1. seje OO ZSMS ŠC z dne 14. 11. 1985, pod Ad 2) točko 2. Ustanovitev OO ZSMS v ŠC pa piše:

»Branko Žnuderl je odprl problem izstopa iz ZSMS.

V 8. bloku so mnenja, da kdor je pripravljen delati, ne bo izstopil iz ZSMS - svoje organizacije.

Branko je pojasnil, da o tem vprašanju na dolgo in široko že razpravljajo na DK. Izstop oziroma grožnja izstopa iz ZSMS je bil način pritiska baze, ki se ni strinjala z delom svojih predstavnikov na P UK ZSMS. Cilj te akcije je nedvomno bil zahteva po odgovornosti P UK ZSMS. Predstavniki AK je povedal, da so se študentje v AK množično odločili za izstop, ker UK ZSMS take, kot je bila oziroma je, niso začetili-ke-tvoje organizacije, ki predstavljajo in zastopajo njihove interese. Vika Potočnik je predlagala ugotovitev odgovornosti P UK ZSMS na redni seji. Z zbiranje podpisov za izstop naj bi prekinili in se raje trudili za konstruktivno delo v bodoče. O problematiki izstopa naj OO ZSMS razpravlja na skupnem ses-

tanku z UK ZSMS, MK in RK ZSMS.«

19. 11. 1985 je bila druga seja konference OO ZSMS ŠC, s katere do 3. 12. 1985 še ni zapisnika. Pred tretjo točko, problematika UK ZSMS, je bilo podano poročilo o številu podpisov na izstopnih listah po blokih.

5 blok	5
12 blok	8
2 blok	10
Dblok	37
Ablok	11
AK	69
4 blok (Gerbičeva)	78

SKUPAJ 198

(Po podatkih OO oz. aktivna v ŠC je izstopno izjavo podpisalo 221 študentov)

ganizirano in resno vodeno politično akcijo spodbodi, razlagali, da je edina rešitev, da se kar koli med študenti spremeni, v odstopu P UK ZSMS, ki nič ne dela. Tako se večini nagovorjenih ni bilo težko odločiti za podpis, ki naj bi minimalno pasivnost študentov in njihove organizacije.

Na drugem sestanku OO ZSMS v ŠC je bil sprejet tudi dogovor, da se v javnosti ne bo objavljalo podatkov o izstopu. Ker so ta dogovor prav gotovo ne iz nedolžnih nagibov izgnali obveščevalci sodelavca časopisa Delo in obveščevalci sodelavke študentskega lista v MB, Katedre, ter s tem odprli diskusijo o tem fenomenu, naj mi bo dovoljeno zapisati mojo interpretacijo omejenih dogodkov.

Najprej navajam vsem dostopna dejstva, iz katerih so črpali tako poročevalci v Delu kot poročevalka v Katedri.

Ob prvi pobudi DK o obravnavi možnosti izstopa iz ZSMS je bilo navedeno tudi opozorilo snaj se o tem odloči vsak posameznik. Čemu to opozorilo? Kaj ni bila praksa DK že od vsega začetka tako demokratična, da je samo poslušala in usklajevala glas baze in posameznih študentov, na katere se DK tako

Nadaljevanje na strani 5

KOMENTAR:
(nadaljevanje s prve strani)

Sestanek, ki so se ga udeležili vsi protagonisti bojkota in vsi tisti, ki so bili na kakršen koli način vpleteni v reševanje socialnoekonomskega položaja študentov, je očitno razbil še tiste preostale iluzije, ki so pred tem sestankom še obstajale. Jasno je bilo poudarjeno (kar je razvidno tudi iz dveh dialogov na prvi strani), da ta bojkot postaja (je postal) politični problem in to je bilo večini udeležencev sestanka jasno že pred njim, ostali pa so to doumeli malo kasneje. Ravno tako je moralo biti vsako-

mur z vsaj malo političnega posluha jasno, da IS ne bo pristal na vlogo arbitra ali kaj podobnega ter da se bo držal ustaljenih pravil političnega dialoga in ravnanja.

Kratek povzetek sestanka je približno takšen: študentsko vprašanje še zdaleč ni rešeno, toda način reševanja se mora v bodoče spremeniti v politično artikuliranje interesov (nič več bojkotirati!), stanovalci študentskih domov naj nemudoma pričejo z odplačevanjem stanarin, saj v nasprotnem primeru samo še otežujejo svoj položaj in nazadnje, da je potrebno po najkrajši možni poti ponovno uvesti samoupravo v

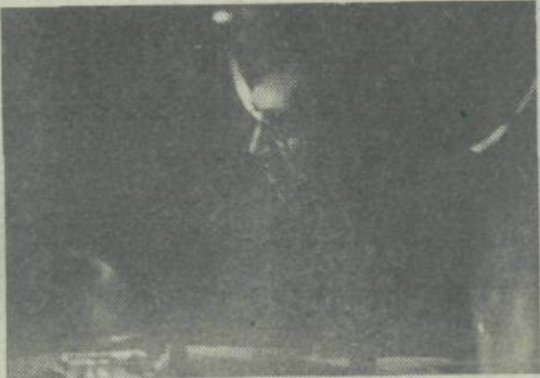
ŠC. Udeleženci razgovora so ponovno rekonstruirali cel potek bojkota in ostalih dogodkov okoli njega, razloge za bojkot in vse tiste spremembe, ki so bile dosežene na področju štipendiranja in subvencioniranja prehrane študentov. Bojkot sam sicer ni bil edina tema razgovora, zagotovo pa tista točka, ob kateri so se skoraj zlomila kopja in tista tema, ki je nevarno visela v zraku vse do konca, ko je prišlo do »politične katarze«.

Bojkot – travmatična točka – je imel svoje pozitivne učinke, pa naj bo kot metoda dela odobran ali

ne, toda zdaj, konec leta, je grozilo, da se bo sprevrgel v fundamentalistično, brezkompromisno bitko proti vsemu obstoječemu in s tem tudi žalostno potonil in postal »kontraproduktiven«.

Razgovor sam je poleg moralnega zadovoljstva nekaterih dal tudi konkretno potrdilo vpogleda v politično realnost in s tem izkušnja za v bodoče. Kako pa se bo ta izkušnja in druge izkušnje obrestovale vnaprej, pa bo v precejšnji meri odvisno od konstituiranja novega vodstva UK ZSMS in njegovega delovanja v letu 1986.

Sašo Danev

Ljubljana (Kersnikova 4), 3. december (Gidoss) – V prostorih UK ZSMS smo se pozanimali za vzrok neudeležbe njihove stranke na tiskovni konferenci in od predsednika, tov. Gorenca, dobili naslednjo izjavo: Mi sploh nismo dobili nikakršnega dopisa o konferenci. Pred dnevi je bil sicer telefonski poziv, ali je bil nejasen in je pozival na nekakšen sestanek. Če bi vedeli, bi seveda prišli.

Predstavniki obstoječih mladinskih forumov so na konferenci poudarili pomanjkljivo politično obravnavo s svoje strani. Takšna samokritičnost čudi, a se je razvila skozi neposreden odnos do obstoječega stanja. Bojkot je bil posredovan kot način, na katerega je bil pospešen proces odločanja. Takšna stališča RK ZSMS so posledica tim. »gasilskega« odnosa do pereče problematike, ker pa takšna praksa ni prinašala vidnejših rezultatov, je bila potrebna oblika pritiska na dinamičnejše prestrukturiranje sredstev in odnosov znotraj obstoječega sistema socialističnega samoupravljanja. Predlagani način ukrepanja je zahteval prevelike in neuresničljive zahteve in je potreben postopni prehod v razreševanje problematike individuov. V takšnih besedah predsednika vlade RK ZSMS Roberta Černeta ni postalo jasno, ali je tu mišljeno čisto posamezno reševanje glede na človeka ali pa posamezen problem. V splošnem se je konferenca iz začetne uvodniške dimenzije razvila v dokazovanje sprtih strani, ki so se bombardirale z argumenti numeričnega ali pa čisto idejnega značaja. Idejna nasprotja so predstavljala temeljni del najbolj izpostavljenega dela konference. Proti koncu je bilo čutili razočaranja Delegateske konference nad rezultati v IS SRS, saj so se začeli v potrjevanju argumentov oprijemati nekaterih nezanesljivih verbalnih manevrov.

Na tiskovni konferenci se je potrdila dosedanja praksa študentske večmesečne krize z razliko, da se je zdaj zadeva obrnila proti Delegateski konferenci po predhodnem sestanku na vrhu. Predstavnika OO ZSMS in Delegateske konference sta ponovno analizirala potek bojkota z vsemi znanimi pomanjkljivostmi, opazilo pa se je tudi, da o določenih vprašanih sploh nista bila pripravljena diskutirati z novinarji. Napadom novinarjev sta bila izpostavljena tudi zaradi preprostega razloga, ker predstavnikov nasprotne strani enostavno ni bilo. Neudeležba UK ZSMS je bila nepojasnjena. Tako so se sprožila posamezna vprašanja in nejasnosti na tri komponente institucije, to je ZKPO ŠC, RK ZSMS in predstavnike bojkotirajočih. Leteti so očitki nejasnostim, ki jih je povzročil ZKPO glede izkazovanja računov prvega devetmesečja tekočega leta, pojavilo se je vprašanje, kako je možno, da center posluje s pozitivno ničlo, če se je v predhodnem uvodniku pravnik Smajiča zasledilo tudi očitek, da ima z vsakim bojkotnim mesecem center milijarde izgube. Odgovorjeno je bilo, da gre to na račun turistične dejavnosti in ostanke dohodka iz obdobja skupnega poslovanja s študentskim centrom. Nekaj vprašanj je bilo postavljenih tudi okrog samoupravne povezanosti, ki naj bi jo postavil poleg vseh nevrvalgičnih točk na red reševanja, ko je prihajal na oblast. Izčrpnega odgovora njihovi zastopniki niso posredovali in so se izgubljali v pragmatičnih razreševanjih in puhlem izgovoru, da stvari ne mislijo več predstavljati. Ker je tiskovna konferenca imela primaren namen razrešiti nekatere uganke in nasprotja v delovanju sodelujočih strani, so te besede seveda ostale v zraku.

Tiskovna konferenca o študentski problematiki

Svet za vzgojo in izobraževanje RK ZSMS je združil nasprotujoče si strani – Poudarjena je bila vloga mladih

Ljubljana, 3. december (Gidoss) – Oba doma študentskega parlamenta sta spet dokazala, da nasprotja ostajajo tudi po sestanku z IS slovenske skupščine. Poudarjena je bila aktivna samouprava v študentskih domovih, kar pa ni mogoče tudi v ostalih OO na fakultetah. Šepa politična akcija mladinske organizacije. Študentje ostajajo zazrti v predstoječo programsko volilno konferenco in iščejo poti najboljše rešitve socialnoekonomskega položaja v prihodnjem srednjeročnem obdobju.

Iz besed Milana Kalina (DK): Študentje so v slabem socialno-ekonomskem položaju in dogaja se, da ne morejo plačevati zahtevane cene stanarine... Od slabe desetine tistih, ki so plačali, je mnogo brucev, vseljenih po prvem oktobru... Opomba

našega poreočevalca: Refleksija drugega dela citata narekuje pomislek na neosvečenost novih stanovalcev glede na bojkot. Podatki na nekaterih domovih (Gerbičeva) pa kažejo na to, da je hotelo izstopiti kar dosti brucev. (mišljen je neuspešen izstop iz ZSMS)

Sama struktura udeležencev je narekovala dokaj urejeno razpravo med akterji in novinarji. Urejen zaključek je pol vsebine in v tem duhu se je zaključevala razprava. Besedo je povzel še enkrat tovariš Černe z RK ZSMS in zaključil s čudovito ugotovitvijo, da je bojkot svojo funkcijo opravil in da je treba najti samoupravne kanale, skozi katere bi študentje uveljavljali svoje interese. Vsakršna nadaljna bojkotna gibanja bi bila kontraproduktivna in bi vodila v represivne ukrepe močnejšega. S tem pa je bilo tiskovne konference konec s povabilom na večerno konferenco Delegateske konference v študentskem centru v Rožni dolini. (Gidosspress)

Predstavnica UK ZSMS iz Maribora je poudarila napačno informiranje študentske populacije tako v Ljubljani kakor tudi v Mariboru. Toliko opevani solidarnostni bojkot v Mariboru je čista farsa in so se morebitni interesi pojavljali povsem v smislu, da se organizira predvsem »bojkot proti bojkotu«, seveda v primeru, da bi prišlo do nesorazmerja med subvencioniranjem študentov v LJ in MB. Delovanje UK ZSMS v Mariboru je bilo s strani Roberta Černeta izpostavljeno kot pozitivno in uspešno, ker je znala ta konferenca v pravi meri zadostiti zahteve svoje mladinske baze.

Vsi priznavamo, da je bojkot prinesel svež dih. Po nekaterih besedah je to odmev daljnega konca sedemdesetih in začetka sedemdesetih. Preurjenost je dajati definicije, ki bi strogo omejevale poreklo bojkota v pozitivno ali negativno. Mislim, da bo svoje prinesel čas in da bomo neke v prihodnosti, na neki točki kontrole lahko pregledali, kaj se je doseglo. Kajti če se gre v notranje prestrukturiranje, je najbolj pomembno to, da študent poleg svojih eksistenčnih potreb zadovoljuje tudi študijske zahteve, se pravi zahteva po boljši Univerzi. Izostajanje obojestranskega zahtevka pa bo lahko spet fatalnega pomena, kakor za ene tako za druge. In ne pozabimo:

ŠTUDENTJE SO LAHKO REVOLUCIONARNI POTENCIAL!

P.S.: Zadnji odstavek dodal Mladan Petretič-Gido v dobri nameri.

»Študentski kongres« na mariborskem Pohorju uspel

(nadaljevanje s 1. strani)

Socialno-ekonomski položaj ni edini problem - nevdružen študijski proces proti sedanjim kriterijem financiranja - problematizirana organiziranost študentov

Na tem mestu objavljamo večji del diskusij s tretjega, zadnjega dne seminarja obeh UK ZSMS na mariborskem Pohorju. Nekateri menijo, da je prav ta zadnji dan seminar propadel. Res je prišlo do konfliktov, mlatenja prazne slame, govorenja eden mimo drugega, kar pa po našem mnenju ni le posledica slabe priprave in vodenja seminarja, temveč tudi tega, da se je govorilo o nekaterih zelo vročih temah in dregnilo v nekatera posvečena mesta, ki so še do nedavnega izgledala kot inkarnacija borbenosti, poštenosti in predanosti ciljem. Tu mislim sedva predvsem na bojkot. Čeprav je bil naš namen kot organizatorjev, da o bojkotu ne govorimo na splošno, temveč predvsem, da izpostavimo pereče točke študentovega položaja na Univerzi in v družbi ter poizkušamo vsaj v grobem orisati strategijo njihovega reševanja, se je večina razprav vrtila okoli bojkota plačevanja stanarin v ljubljanskih študentskih domovih. Tako se je razprava trkala in temu ni bila kriva le slaba govorniška kultura, temveč tudi to, da je govorjenje o bojkotu zadnje čase zadržalo fantazmagorične razsežnosti, tako, da se zdi, da se ves študentski svet vrti le okoli bojkota. Ker se nam je na seminarju šlo predvsem za to, da opozorimo na cel kup problemov, ki ostajajo zaradi bojkota potlačeni, smo se tudi poizkusili izogniti ne temu, da se o bojkotu govori, pač pa temu, da postane alfa in omega razmišljanj o družbeni aktivnosti študentov, in smo zato hoteli omejit govorjenje o bojkotu na temo o družbeni in politični organiziranosti študentov. Pokazalo se je, da smo v svojih posvetnih namelih podcenjevali misterij bojkota. Zato se je razprava sukala tako, kot bi si bojkotoljubci lahko samo želeli. Vse do tiste točke, ko so začele izginiti skrivnostne meglice in je prihajalo na dan, kakšne igre igrajo tudi tisti ljudje, ki bi po tem, za kar se imajo, morali nositi viteške oklepe in meniške kute obenem.

Ce je bila v čem zasluga nedeljske diskusije na Pohorju, potem je gotovo v tem, da je ustvarila takšno ozračje, v katerem so bile možne diskusije o vsem, ne da bi se končale v medosebni verbalnih spopadih med osebami, ki so zaradi dogodkov nekaj zadnjih mesecev postale že organsko alergične ene na drugo. V zraku ni bilo čutili niti lova na čarovnice niti govorniškega grmenja, temveč se je kljub izmikavanju enkrat po dolgem času spet govorilo najprej o starih in šele potem o ljudeh.

Dovolj! Kaj je bilo rečeno, si lahko preberete spodaj. Objavili smo maksimum tistega, kar je bilo mogoče sneti s vilečih in zavijajočih trakov RS. Nekatera dolgovoznja smo ali izpustili ali skrajšali. Niti ne garantiramo za sleherni izgovorjeno črko ali besedo. Če kdo od prizadejih misli, da smo ga potvrdili, naj nam to sporoči. Trakove bomo spravili, tako da bodo preverjanja zapisane in povedane možna.

Ze na začetku se je kljub prizadevanjem, da bi govorili o problematiki socialno-ekonomskega položaja študentov mimo bojkota, vnela razprava prav o neplačevanju stanarin v ljubljanskih študentskih domovih. Splošno in pavšalna razglabljanja o bojkotu in okoli njega je pretrgala šele diskusija o tem, da se v Mariboru strinjajo z novo ceno, v Ljubljani pa ne. Boris Radislavljevič je potem zagovarjal tezo, da je do ponovnega bojkota prišlo zaradi tega, ker so se kljub temu, da sredstva za osebne dohodke delavcev v SC sedaj plačuje RIS, cene dvignile za več kot 100 %. Odgovoril mu je Darijan Košir, ki je dokazal, da so se indeksi podražitev energije, vode in ostalih stroškov, ki jih s stanarino plačuje študent, povsod povečali za več kot 100 %. Potem je v daljši diskusiji Branko Žnuderl izpostavil tezo, da je edini politični predstavnik 5000 stanovalcev ljubljanskih študentskih domov lahko samo delegatska konferenca. Od tu dalje pa je tov. Miranu Lesjaku, novinarju RS, že uspelo usposobiti magnetofon.

dentov mimo bojkota, vnela razprava prav o neplačevanju stanarin v ljubljanskih študentskih domovih. Splošno in pavšalna razglabljanja o bojkotu in okoli njega je pretrgala šele diskusija o tem, da se v Mariboru strinjajo z novo ceno, v Ljubljani pa ne. Boris Radislavljevič je potem zagovarjal tezo, da je do ponovnega bojkota prišlo zaradi tega, ker so se kljub temu, da sredstva za osebne dohodke delavcev v SC sedaj plačuje RIS, cene dvignile za več kot 100 %. Odgovoril mu je Darijan Košir, ki je dokazal, da so se indeksi podražitev energije, vode in ostalih stroškov, ki jih s stanarino plačuje študent, povsod povečali za več kot 100 %. Potem je v daljši diskusiji Branko Žnuderl izpostavil tezo, da je edini politični predstavnik 5000 stanovalcev ljubljanskih študentskih domov lahko samo delegatska konferenca. Od tu dalje pa je tov. Miranu Lesjaku, novinarju RS, že uspelo usposobiti magnetofon.

Borut Pahor

Toda saj ni nekega opredeljenega političnega subjekta. Ni jasnih koalicij in protikoalicij. Stvar je meglena. Če bi obstajal politični subjekt, potem bi lahko ti, Branko, s ponosom in dostojanstvom predstavljal 5000 študentov. Ampak tega ni!

Andrej Klemenc

»Začel bi tam, kjer je Borut končal. Sicer se načeloma strinjam s tem, da je treba diskusijo voditi problematsko, kot je predlagal Igor, toda pokazalo se je, da nezadovoljstvo bojkota stalno udara na dan. Predvsem moramo ločevati bojkot kot tak od tistega bojkota, ki smo ga imeli aprila ter od tega, ki ga imamo sedaj. O bojkotu kot takim se po mojem mnenju ne moremo opredeliti ne za ne proti, ker bojkot ni vedno sam sebi enak. Da so šli študentje v aprilskem bojkotu nekako enotno v akcijo, ne glede na to, kdo jih je »provociral«, kaže na to, da je šlo za sindikalne interese. Vendar so bili v ozadju tudi neartiklne, recimo vsaj v ZSMS. Toda način, na katerega so se postavljale zahteve, je vzpostavljalo samo staro stanje, ker je šlo, pogojno rečeno, za blokovsko konfrontacijo. Ko so bili enkrat študentje razjucani, so prišli na dan nekateri ljudje, ki so se vzpostavili kot njihovi občji politični reprezentanti. Ti dragi tovariši pa niso naredili nobene širše refleksije, nobene analize družbenih vzrokov konflikta, ampak so se zadovoljili s tem, da postavljajo vedno nove pragmatične cilje. Tako jih bojkot vedno na novo vzpostavlja. Problem je v tem, da morajo oni sami za nazaj vzpostavljati bojkot, če se hočejo še naprej legitimirati kot občji politični reprezentanti študentskih interesov. Nikoli pa se niso vprašali, ali smo sploh v opoziciji, kjer lahko določamo svoje cilje, temveč so se obnašali, kot da bi bili ti cilji sami po sebi jasni.

Problem, ki je viden tudi na tem srečanju, je to, da se v obstoječih formah v ZSMS ne da več delovati. Toda nekateri si delajo iluzijo o neki novi organizaciji, ko bo imela proste roke, v kateri ne bo karieristov. ... to so totalne iluzije. Ne gre za to, koliko organizacij bomo imeli, temveč kakšno in na kakšen način bomo kontrolirali njeno delovanje in njene cilje. Vendar se o tem ne da abstraktno pogovarjati, temveč na način, kot je to zastavil Igor. Namreč tako, da obravnavamo neko konkretno zadevo in se poskušamo dogovoriti o načinu njenega reševanja. Samo na ta način se lahko spremenijo politične

forme delovanja, ne pa tako, da bodo šli študentje na ulico in zahtevali neke iluzorne družbene spremembe. To bo znal nekdo zelo dobro izkoristiti in že izkorišča! V kakšnem smislu? Tako, da se blokira pozicija Univerze. Lahko zahtevamo sredstva enkrat za izobraževanje, drugič za prehrano. Toda dokler ne opredelimo načina, na katerega bomo to zahtevali, se nam bo zgodilo točno to, da nam bodo tam, kjer zahtevamo subvencioniranje želodca, vzeli od naše glave in obratno.

Marta Macedoni

V bojkotu vidim predvsem to, da se sproča na ne-reflektiran način nezadovoljstvo, ki se producira v študijskem procesu. Bojkot je bil pač najlažja pot, skozi katero se to nezadovoljstvo sprosti. Bojkot, tak kot je sedaj, se je nekako razvil v bojkot, ki je sam sebi namen. Ne zdi se mi smiselno razpravljati o bojkotu v zvezi s cenami in financiranjem, ker smo prišli, vsaj večina do spoznanja, da se ta cena lahko plača. Lahko pa se pogovarjamo, kako bi podprli Kranj, drugače pa se lahko o bojkotu pogovarjamo v zvezi z vprašanjem možnosti organiziranja študentov. Toda ne samo v tej zvezi, temveč o možnosti, da lahko danes študentje svoje interese reflektiramo znotraj študijskega procesa. Zato predlagam, da se sedaj izjasnimo glede načina subvencioniranja, potem pa se pogovarjamo o sistemu organiziranosti študentov.

PROBLEMI KRANJSKIH STANOVALCEV V ŠD

Kranjčanka

Prosila bi, da podprete zahteve nas, stanovalcev študentskih domov v Kranju. Zaradi specifične situacije, ki obstaja - ogrevanje z oljem, slaba izolacija in zaradi tega velika poraba elektrike ter zaradi tega, ker imamo več delavcev na študenta, kot je to po normativih, PREDLAGAMO: da bi razliko krila Republiška izobraževalna skupnost. Teh razlik ne želimo več kriti, ker se ne smatramo odgovorne za naš posebni položaj. Gre približno za 1.500 din, ki bi naj jih krila RIS. Zanima me, če nas v teh zahtevah lahko podprete

Branko Šuštaršič je na to dejal, da v zvezi z vprašanjem podpore Kranjčanom ni nobene načelne dileme, ker je RIS že postavila normative o zaposlenih v študentskih domovih in študentje nismo krivi, če se jih v Kranju ne drži.

Benedikt Jeranko je potrdil, da morajo biti v stanarini vsebovani samo neposredni materialni stroški, režijski pa ne.

Benedikt Jeranko

Zdi se mi, da lahko o tej konkretni stvari, ki je čisto znotraj sistema, podpremo Kranjčane. Kajti oni niso dolžni plačevati, če imajo zaposlenih več delavcev. Tista razlika zaradi delavcev vas ne sme bremeniti. To je treba jasno povedati in odvečne ljudi prerazporediti, ker jih verjetno toliko ne potrebujete. Če ste v sklopu dijaških domov in imate zaposlene delavce po teh normativih, je verjetno popolnoma jasno, koliko jih je odveč.

Mariborska prorektorica - študentka Marinka Jerman

Kranjski dom je v sklopu mariborske univerze in dogovorili smo se, da storimo vse, da Kranjčani ne plačujejo tistega, česar niso dolžni plačevati. Ta stvar bo urejena. Navezala pa bi se na Braneta Šuštaršiča in Marto Macedoni, kar se tiče subvencioniranja. Maribor prestaja na 3800 dinarjev, v Kranju bi morala biti cena nekaj čez 4000 din, za kar mislim, da to ni taka razlika, ki se je ne bi dalo plačati. Dvomim, da je socialno ekonomski položaj študentov v ljubljanskem ŠD toliko slabši, da ne bi mogli plačati 3800 din. Mislim, da lahko ta sistem subvencioniranja ocenimo kot sprejemljiv.

KDO STOJI ZA BOJKOTOM?

Ponovno se je pojavilo vprašanje (z mariborske strani), kdo je konkretno sprožil bojkot. Mnenje razpravljajočih je bilo, da nima smisla iskati čarovnic, ker pravih subjektov verjetno z naše strani ne bi našli. Andrej Klemenc je poudaril, da je aprilski bojkot prišel prav mnogim v naši družbi. Potrebnovala ga je UK ZSMS za realizacijo svojih sklepov, ki jih v prejšnjih letih ni mogla realizirati. Univerza je z bojkotom pokazala na svoj položaj, potreboval ga je marsikdo, ki je hotel pod vprašaj postaviti samoupravljanje, skratka v tej kalni vodi je bilo dosti ribičev.

Boris Kononenko

Rad bi pokazal, da se da tudi znotraj sistema marsikaj narediti. Če vodimo pametno politiko znotraj ZSMS, so nam v okviru delegatskega sistema omogočene številne rešitve. V Sloveniji je trenutno 52 študentskih praznih delegatskih mest v SIS-ih za izobraževanje. Študentje jih ne izkoriščamo. Tako lahko prek delegatskega sistema pridemo prav h koritu in marsikaj dosežemo, če v naši politiki upoštevamo tudi realno situacijo, v kateri se danes Jugoslavija nahaja. Nihče ne more iskati rešitev zunaj tega prostora.

Andrej Klemenc

Popolnoma se strinjam s tem, da je potrebno iskati rešitve znotraj sistema. Toda ne gre samo za to, da bi poslali prave ljudi na prava mesta. Gre za vprašanje načina naše zastopnosti, načina našega organiziranja v tem sistemu, ne pa za to, da bomo mi nominalno zapolnjevali luknje.

Boris Radislavljevič

Kaj bomo storili februarja, ko bo sprejeta nova planska cena? Bodimo optimistični in predvidimo povečanje cene za 60 %.

Benedikt Jeranko

Saj resolucija še ni sprejeta. Temeljni planski akti... Medklj Miran Lesjak

... ki bodo seveda upoštevali interese študentov.

Igor Lukšič je vztrajal, da se razprava spet vrne na teren obravnavanja socialno-ekonomskega položaja študentov. »O bojkotu naj se govori kasneje, ko bo razprava o družbenopolitični organiziranosti študentov. Ta minimalni konsenz, ki se je vzpostavil na vprašanju stanarin, vzemimo kot temelj, na osnovi katerega se bomo pogovarjali naprej in se vprašamo, kaj bomo storili, ko bodo zvišane stanarine. Od tu dalje se pogovarjamo o politični akciji, se pravi, kaj bomo mi kot UK storili, da bodo tekle stvari tako, kot bi morale.«

Branko Šuštaršič

Zdi se mi, da lahko sprejmemo na tej točki tudi nekatere sklepe:

1. na nivoju Slovenije je potrebno uskladiti stanarino,
2. smatramo, da je trenutni procent subvencioniranja zadosten, ob pripombi, da je ZKPO naredil napaka s tem, da ni povečal cene takoj septembra in je zato sedaj to povečanje tako visoko,
3. pred javnostjo smo odgovorni, da razčistimo problem bojkota.

Potem je tov. Šuštaršič povzel nekatera mnenja, ki so bila izrečena o bojkotu, in dodal še nekaj svojih videnj, toda izkazalo se je, da se mnenj ne da poljubno seštevati izven konteksta, ki so ga opredelili posamezni govorci in prevladalo je prepričanje, da tako »šeštetihe« mnenj ne moremo sprejeti za uradne sklepe.

Benedikt Jeranko je povedal, da je bila res mogoče napaka ZKPO, da ni že s 1. oktobrom povečala stanarin, vendar pa takrat študentje niso bili pripravljene sprejeti povečanja in ZKPO v želji konstruktivnega dialoga s študenti ni izkoristila svoje zakonske pravice. Zato se mi zdi nesmiselno to obravnavati kot napačno odločitev, ki je na koncu povedal tov. Jeranko.

Branko Žnuderl

Zanima me, kateri so bili tisti interesi, katerim je pomagal bojkot oz. na katerih točkah je bojkot pomagal konkretno Univerzi, na katerih UK ZSMS... Prosil pa bi Braneta Šuštaršiča, če lahko specificira, kdo so tisti tretji, ki furajo svoje interese, in s tem zavajajo ljubljanski študente. In če boš potem tako pošten, da boš povedal, kako se je gibal mnenj UK in Univerze do bojkota, boš videl neko določeno korelacijo, če je pa ne boš videl, bom pa potem jag nekaj povedal!

Branko Greganovič (Katedra)

Po mojem mnenju bi bilo potrebno prekiniti razpravo o bojkotu. Ker nimamo dovolj podatkov niti ne razpolagamo za poznavanje bojkota. Gremo se psihološke in moralistične opredelitve in se potem lovimo na besedah. Predlagam, da se v Ljubljani in v Mariboru po res opravljenih analizah organizirajo okrogle mize o bojkotu in se na ta način ta stvar enkrat razčisti.

Branko Žnuderl

Glede na to, da nisem dobil odgovora...

Brane Šuštaršič

Počakaj, ti bom takoj odgovoril, samo prej ima besedo Igor Lukšič.

Pređen je tov. Lukšič prišel do besede, se je nadaljevala polemika o tem, ali govoriti o bojkotu ali ne in če že govorimo, ali ga ne kaže obravnavati, kot je bilo sklenjeno že prej, pri vprašanih politični organiziranosti študentov. V polemiki so sodelovali: Branko Greganovič, Brane Žnuderl, Marta Macedoni in Brane Šuštaršič.

Igor Lukšič

Predlagam naslednje zaključke: 1. Poenotenje stanarin z zahtevo, da se v Kranju situacija uredi. Ob tem se predlagam, da kranjsko predsedstvo prevzame iniciativno in naveže stike s člani predsedstva v Mariboru in Ljubljani. To naj se naredi še v decembru. 2. Klemenc je govoril o tem, da je potrebno nadzorovati ceno. Zdi se mi, da te iniciative predsedstvi obeh konferenc ne smete pustiti iz rok. Ob vsakem povišanju je treba pogledati, kaj ti stroški predstavljajo. 3. Treba je razmišljati tudi o problemu, ki ga je izpostavila tov. iz Kranja - to je problem racionalizacije stroškov. Če je kurivo predrago, če so domovi brez izolacije, je potrebno te probleme sprožiti in se jih spravi vsaj v neke srednjeročne pane, da se bo to uredilo vsaj za bodoče generacije. To se mi zdi, da so tisti sklepi, ki jih lahko sprejemamo za to komisijo.

Brane Šuštaršič

Predlagam 10 minut odmora.

KAKO ORGANIZIRATI ŠTUDENTE?

Po odmoru je Andrej Klemenc načel temo o organiziranosti študentov in kot ključno vprašanje izpostavil, da ni dilema v tem, ali je UK ZSMS predstavniški organ ali organ neposredne demokracije, ker mora biti hkrati oboje, temveč je osnovna dilema v tem, kako sintetizirati tiste interese študentov, ki se jih ne da niti enostavno politično zastopati niti kanalizirati v birokratsko pravne kanale.

Andrej Klemenc

Včeraj smo v diskusiji v skupini za vprašanja reforme univerze ugotovili, da skoraj povsod obstajajo interese bodisi posameznih študentov bodisi manjših skupin študentov po spremembah v sami organizaciji in načinu študija. Ti interesi ostajajo na obrobju in se zadovoljujejo na izveninstitucionalne rešitve, ki so v glavnem odvisne na eni strani od interesa študentov in na drugi strani od dobre volje pedagoških delavcev. Da ne pride do institucionalnih sprememb sta kriva na eni strani sistem financiranja znanstvenopedagoškega dela na univerzi, na drugi strani pa politična nesposobnost študentov, da te svoje INTERESE sintetizirajo. To so izkušnje na področju, s katerim se ukvarjam, verjetno pa tudi drugod obstajajo podobni problemi. Na kakšen način pa priti do te sinteze, je po mojem mnenju stvar te diskusije tu.

Igor Lukšič

Ce dovolite, bi nadaljeval. Zdi se mi, da ima vsa stvar še en aspekt, ne samo tega, da UK zbira moči, iniciative, pobude, nezadovoljstva, temveč mora UK nastopiti tudi v funkciji voditelja neke akcije. Potem ko so iniciativne zbrane, je potrebno izbrati minimalni konsenz in voditi akcijo na posameznih področjih. To pomeni, da je potrebno poznati mesta, kjer ima UK možnost, da deluje prek svojih delegatov. In če se pokaže, da te možnosti nima, je potrebno postaviti zahtevo po tem, da se ta stvar institucionalno reši, ali pa preprosto samoiniciativno iti na tiste seže, kjer se te problemi rešujejo. Osnovna stvar pa je voditi diskusije o vprašanih, ki študente tarejo. Čakati na to, da bodo študentje sami od sebe sprožili neke probleme, je po mojem mnenju vseeno premalo. Predsedstvo UK mora iz tistega nezadovoljstva, ki se sproča, če orem sedaj na bojkot, prvič, narediti refleksijo, drugič - v tem vprašanju voditi diskusijo in tretjič - reševati probleme tam, kjer je za to mesto. In iti do konca, če je treba!

Andrej Klemenc

Zdi se mi, da se tu midva čisto strinjava, samo da si dal ti poudarek tam, kjer sem jaz pustil vsa stvar odprto, namreč pri točki sinteze. Jasno je, da ta ni niti stvar spontanosti niti stvar posameznega študenta, ki bi hodil od fakultete do fakultete in ugotavljal, ali so si interesi med seboj podobni.

Branko Žnuderl

Imam predlog. Mislim, da bi bilo marsikaj lažje, če bi, ne vem kako naj rečem... če bi se mladinska organizacija na fakultetah na nek način konstituirala. Ne vem, verjetno veste - predsedstvo bolj kot jaz - v kakšnem stanju so OO po fakultetah. Tudi v tej situaciji okoli bojkota ne glede na to, kdo je bil zdaj kriv za to ali ni bil kriv, se je pokazalo, da če bi mladinska organizacija na fakultetah delovala, bi prvič, sploh bilo manj možnosti, da bi do bojkota prišlo, če bi pa že prišlo do bojkota, bi morala mladinska organizacija ugotoviti, ali se z določenimi stvarmi strinja ali pa določene stvari kritizirati. Ugotovili smo, da je na nekaterih točkah bojkot šel v napiro in obravnaval tudi probleme, ki bi morali priti iz OO. Če nimamo »baze«, če na določenih fakultetah

nadaljevanje na strani 7

Nadaljevanje s strani 4

vneto sklicuje? Ali je delitev na zbor študentov in na posamezne študente pripisati doseganju praktikam DK in iz njih izhajajočemu spoznanju, da so odločitve na zborih sprejete mimo večine posameznikov ali celo v nasprotju z njihovo voljo? Ali pa se je šibkejši del DK s takšno formulacijo hotel zaščititi pred tistim, kar je sledilo.

Ne da bi čakal na odmev posameznih študentov s posameznih zborov stanovalcev, je v.d. predsednik DK predstavil »vsestransko obravnavo nove cene stanarin in problematiko UK-ja« v devetih tipičnih vrsticah. (V tem primeru gotovo gre za vsestransko razvito osebnost!) Vsem pa je bilo tudi jasno, da to ni le »vsestranska obravnav«, temveč predvsem poziv k takojšnji akciji: »Poročilo boš podal na Delegatski v četrtek.« Casa je bilo le dva dni, za poročilo pa ni dobro, če je slabo. Še zlasti ne o zadevi, v kateri so zadeve pergamentno jasne, »ve sek«, v čem je problem, torej gre le za izvedbo, za dovolj/čimveč podpisov. Volja posameznih študentov je vnaprej predpostavljena in to je olajšalo odločitev za nemudno aktiviranje nekaterih predsednikov blokov. Na DK 7. 11. s poročili ni bilo nič (kot je razvidno iz zapisnika), temveč so štirje diskutantje problematizirali anketo. Kljub temu(!) je bil sprejet sklep, naj se anketa do konca izpelje po vseh domovih. Zaustavimo se ob določitvi »do konca«. Ali ta »do konca« pomeni - dokler se ne bo vprašalo (pregovorilo) vseh študentov v domovih, pomeni morda, da jih je do tedaj še premalo podpisalo izstopno izjavo? Ponovno je zahtevano, naj se zadeva obravnava na zborih in poudarjeno, da je dana pravica, da se anketa zavrne. Možno se je odločiti samo: sprejem ponujeno v celoti ali zavračam ponujeno v celoti. Tako je izražen program mikro stranke, ki nastopa pod imenom DK (in tu ne gre za vse člane DK). Ta program ponuja pod »vsestransko obravnavo« cene stanarin in problematiko UK-ja» nasprotovanje doseganju vodstvu UK ZSMS in s tem pokaz »strahotne razlike med našo družbeno stvarnostjo in njenim političnim načinom izražanja«

* S tem svojim dejanjem hočem pokazati tudi na strahotno razliko med našo družbeno stvarnostjo in njenim političnim načinom izražanja. Razlika je med stvarnostjo in načinom izražanja. Torej med kaj in kako. Prikaz te razlike pa je izstop iz ZSMS. Razumi, kdor more!! Od tu gre zahvala Delu, da je izpustilo ta zadnji stavek t.i. ankete in s tem rešilo DK pred blamažo.

V zapisniku 5. se je zapisano, da bodo predsedniki o izidu t.i. ankete poročali na naslednji DK. Na naslednji seji pa je o tem poročal le predsednik novoizoblikovane OO ZSMS v SC. Diskusija o izstopu iz ZSMS se je preselila na OO. V zapisniku s prve seje OO pa piše, da je njen predsednik pojasnil: »Izstop oziroma grožnja z izstopom iz ZSMS je bil način pritiska baze, ki se ni strinjala z delom svojih predstavnikov na P UK ZSMS.« Tudi predstavnik AK je navedel kot razlog izstopa nezadovoljstvo študentov z UK ZSMS. Kaže, da so bili študentje že prej nezadovoljni z delom PUK*, tako da je na tem mestu treba samo čestitati oblikovalcem t.i. ankete, da so zadelo ravno tisto, kar je študente žulilo in to spravilo v politično akcijo »pritiska baze«. Vendar pa potek dogodkov kaže, da se ta baza ni smela samostojno odločati, ali naj gre v to akcijo ali ne in na kakšen način naj jo zastavi. Bila je enostavno postavljena pred dejstvo: si za ali proti - možnosti za različnost ni! Nezadovoljstvo je lahko samo takšno in tolikšno, kot si ga je zamislila peščica na DK ali pa ga ni. Baza je bila pozvana, naj pritiska in to na točno določeno način, ki je bil postavljen izven njene moči! Povezali pa so jo nekateri študentje z DK, da bi s tem legitimirali svoje nestrinjanje z delom PUK. V zapisniku pete seje beremo: »... vsak teden ni možno sklicevati zbora stanovalcev in demokratično razpravljati o problemih. DK si zato lasti pravico odločati v imenu stanovalcev.« Seveda to ni mnenje vodilne skupine v DK, prav zato pa pove več o praktikah vodilne grupe v DK, kot je sama sposobna in pripravljena razkriti.

Parfums
WESSAINT/URENT

nadaljevanje s strani 6

splah ne vedo, kdo je predsednik UK, potem nam ne pomagaj, jaz tako mislim, zapolnjevanje možnosti, ki jih daje sistem.

Tov. s pedagoške akademije v Mariboru
Ne znamo se organizirati niti med sabo, kako bomo šele potem organizirali ljudi. Mogoče pa smo se že tako odtujili od baze, da nam baza ni več potrebna? Kako bomo organizirali to bazo, če se imajo nekateri za elito in imajo poniževalen odnos do baze. Kako naj se potem dogovorimo za neko politično akcijo? Ne moremo se le ta elita pa se lahko ukvarja s takim avanturizmom, s katerim pa se baza ne more, saj ima za početi dosti pametnejše stvari. Zanima me konkretna odgovornost UK ZSMS za to, kar piše v Katedri. Tam piše, da je UK na določen način sprožil bojkot. Nadalje bi še vprašal, kaj so storili v Kranju, da jim množičnost ni problem? Potem me še zanima, ali je predsedstvo UK ZSMS sestavljeno samo iz študentov FSPN in koliko je študentov z ostalih fakultet?

(medklic J. Držanič
Saj ni nihče pomnilnik, da bi ti lahko zdaj na ta vprašanja kar po vrsti odgovorili.)

Vodstva mladinskih organizacij se postavljajo izven dogajanja in potem obtožujejo bazo, kako je neresna. Okoliščine same prisilijo študente v bojkot, saj UK-ji nimajo neke dolgoročne strategije.

Branko Greganovič je opozoril, da je naša politična praksa zelo okostenela in blokira marsikatero delegatsko pobudo. Prvenstveno vprašanje je, kako in na kakšen način oblikovati aktivno vlogo UK-jev. »Dejansko ni izhod v tem, da se govori o nezainteresiranosti študentov, temveč je potrebno izkoristiti institucionalno možnost nekega takega foruma, ki po mojem mnenju mora biti sposoben, da vpliva na družbena dogajanja. Če je ta forum sposoben videti, kje so mehazimi vplivanja, je to drugo vprašanje. Po mojem mnenju je potrebno najti probleme in ne izključne pozornosti posvečati organizacijskim dogovorom, ki nas zapeljujejo v iluzije, da vse je treba samo zmeniti, pa bo vse v redu.« - Na koncu bi dodal, da moramo biti pozorni, da nas ta sistem, takšen kakršen je, ne bi potegnil v svoje, vse prevečkrat prazne diskusije. Mogoče bi se bilo potrebno zavestno odločiti in na teh forumih, na del delegatskih mestih vsaj jasno povedati, zakaj se na sestanke teh forumov ne spleča hoditi.

Gorazd Gorenc je opozoril, da moramo pri ocenjevanju akcij UK-ja upoštevati tudi pogoje, v kateri ta deluje. UK nima niti ustreznih strokovnih služb, niti profesionalnih funkcionarjev, ob tem pa mora vodstvo redno opraviti študijske obveznosti. Poleg tega pa vodstvo porabi še veliko časa zaradi neurejenega financiranja svojega delovanja. Dodaten problem je neustrezen pretok informacij. »Prav tako pa nismo bili vedno obveščeni o sprejetih dogovorih in usmeritvah z različnih političnih institucij in koordinacij. Npr., ZKPO nas ni obvestila o svojih rezultatih, prihajalo je celo do koordinacij širših razsežnosti, za katere nismo vedeli, niti nismo bili seznanjeni s sprejetimi dogovori. Pomanjkanje informacij je bilo tudi eden izmed vzrokov, zakaj nismo uspeli speljati vrsto političnih akcij med študenti, zaradi česar smo bili seveda deležni številnih in upravičenih kritik.« UK ne more delovati neodvisno od ostalih institucij, ki se ukvarjajo s problemi študentov, zato jo lahko obravnavamo samo v kontekstu delovanja vseh teh institucij. Namesto da bi UK dajala politične smernice na podlagi analiz, ki bi jih morale opraviti strokovne službe, je mo-

rala UK, kot se je to pokazalo pri vprašanju socialno-ekonomske analize, ukvarjati z izdelavo strokovne analize. Zaradi neurejenega statusa vodstvo tudi ne more opravljati vseh formalnih obveznosti.

Jasmin Držanič je opozorila na večkrat zanemarjeno vlogo UK ZSMS. Izkoristiti mora vse institucionalne načine, da bi opozorila na vlogo in pomen interesnih dejavnosti, ki niso namenjene le za zadovoljevanje interesov študentov ali fakultet, temveč imajo pomen za širšo družbenopolitično skupnost.

VDSTVO IN BAZA

Branko Žnuderl

Zavedam se, da se družba do UK večkrat mačehovsko obnaša, oz. da UK nima dovolj vpliva in ji je oteženo delovanje. To je vse res! Toda tukaj se pogovarjamo o tem, kako ojačati vlogo UK. Zdi se mi, da bo UK lahko svojo vlogo igrala takrat, ko bo dejansko imela podporo baze in ko se bo borila za interese svoje baze. Potem tudi ne bo problema pri vprašanju, če UK kot politični subjekt v naši družbi kaj pomeni. UK ne bo nikoli mogla biti enakovreden partner v dialogu z drugim forumom brez podpore baze.

Andrej Klemenc

Po mojem mnenju ima Branko prav v tem, da mora obstajati kontrola baze. Toda to ne more biti samo pasivna ali kvečjemu moralna podpora, ki se jo da kot biano menico tistim ljudem, ki naj bi bili že po naravi bolj pošteni od drugih, tako da bi stvari spremenili. Po drugi strani pa je treba opozoriti, da ta navidez homogeno baza nima enotne strukture. Vsa gorjenja o bazi samo obnavljajo partijski diskurz, v katerem je baza prepoznavna samo kot masa ljudi na paradah, mitingih in demonstracijah. Ker baza ni enotna, tudi ne more obstajati enoten organizacijski odgovor na ta problem.

Branko Žnuderl

Vsekakor so baza tudi vsi ti krožki, združenja itd., toda oni delujejo samo na svojih področjih. Sigurno opravljajo tudi vlogo socializatorja v nekem smislu. Ampak tista formalna podpora UK-ju so po mojem zbori študentov. To pa ni živelo, vsaj tako je moje mnenje.

Gorazd Gorenc

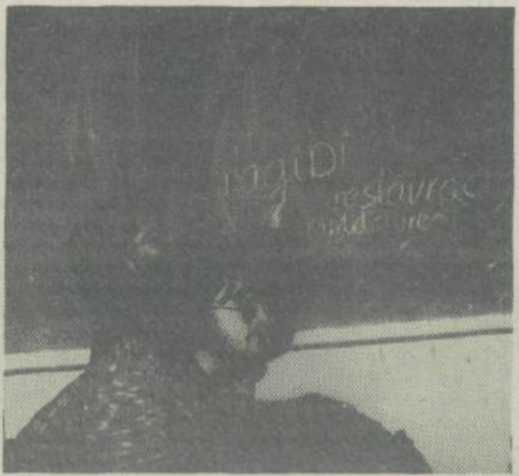
Če govorimo o učinkovitosti UK ZSMS, se moramo zavedati, da je UK le del mladinske organizacije, torej se lahko sprašujemo o njeni učinkovitosti. Lahko tudi na zveznem nivoju. Pred očmi je treba imeti, da marsikatero dejavnost UK ZSMS (npr. KRT in ČKZ) presega okvire delovanja študentov. Zato je treba upoštevati študente kot kreativne subjekte in študente kot potrošnike, poleg potrošniške strukture pa še ostalo družbo, ki pa ne spada v študentske okvire.

SKRIVALNICE OKOLI IZSTOPA IZ ZSMS

Vladimir Kukavica

Glede na to, da smo tukaj predstavniki Ljubljane, Maribora in Kranja in ker je bilo glede bojkota v zelo enostransko poročanje tako v Katedri kot v Delu, bi začel z uvodom in prvo številko Katedre. Tam piše: S podpisovanjem tega enotnega besedila se ljubljanski študen-

tje odločajo za protesten izstop iz ZSMS. Izstopnica kroži po ljubljanskih študentskih domovih skupaj z anketa-ma o ponovnem bojkotu in odgovornosti P UK ZSMS. Po mojem mnenju je treba zavzeti enotno stališče do podpisovanja in zakaj hočemo iz P UK ZSMS narediti PUC ZSMS. V Delu so bili objavljeni podatki, ki jih je dal predsednik OO ZSMS v ŠC (Branko Žnuderl), da je iz 15 študentskih domov izstopilo 230 študentov. Moje mnenje je, da je bilo to manipuliranje s študenti. Zakaj? Od teh 15 domov se v 7 nihče ni odločil za izstop. Predsednik aktiva nekega bloka v Rožni dolini je na aktivu tudi povedal, da je prišlo do izstopa iz ZSMS zaradi neke kampanje. Rekel je, da če še kdo hoče izstopiti, naj to stori v njegovi sobi. Izpisal se ni nihče. Po drugi strani pa je na Gerbičevih 3 izstopilo 87 študentov, če v obzir vzamemo, da je to nov blok, kjer je 90 % stanovalcev brucev, ki ne morejo biti seznanjeni z delovanjem UK ZSMS, se postavi vprašanje o manipulaciji. Predlagam razpravo o tem (medklic Branko Suštaršič: Tu imamo tudi predstavnico z Gerbičev.)

Ker so se pojavila tolmačenja, da je bila to grožnja in ker smo slišali, da je bila to tudi politična finta, se mi zdi najbolje, da preberem tekst izstopnice: Zaradi politike ZSMS - predvsem zaradi njene premajhne angažiranosti pri reševanju družbenoekonomskega položaja študentov in forumskega delovanja ter iz njega izhajajočega skrajno oportunističnega odnosa do aktualnih problemov stanovalev ljubljanskih študentov domov, katerih interesov ta naša edina organizacija noče zastopati, kaj šele se zanje bojevati - izstopam iz ZSMS. S tem svojim dejanjem hočem pokazati tudi na strahotno razliko med našo družbeno stvarnostjo in njenim političnim načinom izražanja.

Ta izstopna izjava je bila dana poleg ankete, ki se je ukvarjala s ceno stanarine in z delovanjem UK. Ko je anketa prišla na dan, v študentskem centru še ni bila ustanovljena OO ZSMS. Postavlja se vprašanje, zakaj je bila najprej v obtožni spuščen anketi in izstopnica, potem pa je bila ustanovljena OO ZSMS. Zakaj nismo najprej ustanovili OO, delala pol leta in potem dali to ven, če bi bilo potrebno? Pa še nekaj: na prvi seji OO ZSMS v ŠC, ki je bila 14. 11. 1985, smo izvolili predsednika OO - Branka Žnuderla. Govorilo se je tudi o izstopu iz ZSMS. Brane je povedal, da je tudi on izstopil iz ZSMS.

Na to mu je predsednik MK ZSMS Bojan Klenovšek odgovoril, da potemtakem on ne more biti predsednik OO ZSMS, ker pač ni član. Na to je Brane z vsoto resnostno odgovoril, da ima izstopnico še doma in da se lahko še prečrta. Predlagam, da o tem odpremo debato.

Po tem, ko je eden izmed udeležencev poizkušal spet spremeniti tok diskusije in ko so nekateri vztrajali, da do tega ne sme priti, je besedo vzel Branko Žnuderl.

Branko Žnuderl

Po mojem bi bilo potrebno na to vprašanje odgovoriti. Po mojem mnenju je zadeva okoli izstopa prvenstveno zadeva OO ZSMS ŠC. Na zadnjih dveh sestankih smo sprejeli sklep, da bomo temu vprašanju namenili enega izmed naslednjih sestankov, ker je dejansko iz ZSMS izstopilo čez 200 študentov. Rekli smo, da bomo diskutirali o vzrokih za to, o načinu, kako se je to dogajalo, o smislu takega početja. Kar je bistveno, pa je, kako bi rekel, kako te mladince pripraviti o nasprotjem. Tudi sklepi so bili vodeni v to smer. Dejansko iz statutu ZSMS piše, da če mladinec pač izrazi željo, da izstopi iz ZSMS, je dolžna OO o tem razpravljati. Še bi nadaljeval. Sklenili smo, da moramo v bistvu dejansko oceniti ta izstop in se lahko tudi sedaj lotimo tega dela. Moramo predvsem vedeti, v kakšnih okoliščinah je do tega prišlo in kakšne bi bile prave politične akcije, da ta problem rešimo. Po mojem je to v interesu mladinske organizacije in po mojem je to v interesu vsakega, ki je to podpisal. Lahko gremo v razpravo, zakaj je do tega prišlo, s tem, da moram povedati, da je pravica in dolžnost OO ZSMS, da bo o tem razpravljala, ne samo na sestanku OO, temveč tudi na aktivih. Tako bodo lahko v vsaki sredini ugotovili, kako je lahko prišlo do tako velikih razlik v eni in drugi sredini. Iz tega je potem potrebno izpeljati raznorazne zaključke, ki bodo seveda lahko koristili našemu bodočemu delu. Pozdravljam tu, da se je tudi tu ta problem odprl. Če bi bili pripravljeno o tem diskutirati, bi bil zelo vesel, ker bi lahko na začetku razprave v OO povedal tudi stališče UK do tega problema oz. našega seminarja, ki je tudi poklican, da o tem razpravlja. (Hrup in protesti nekaterih udeležencev, čes da Branko zavlačuje)... Trenutek, mislim, da imam o tej stvari dejansko še pravico nekaj povedati. Eden od sklepov prejšnjega sestanka OO je bil, da se bomo stvari lotili vsebinsko. Vsebinsko - to pomeni: vzroki, okoliščine in posledice. Edino na ta način se nam je zdelo pametno voditi analizo. Medtem ko se to vprašanje, ali je kdo to izjavo podpisal ali ne, lahko po mojem mnenju različno interpretira. Jaz bi to rekel takole, ker vem, tov. Kukavica, da te muči tisto, kar sem jaz prej govoril...

Predsednica 4. študentskega bloka na Gerbičevih je dejala, da je slo v primeru izstopa iz ZSMS v njenem bloku za čisto manipulacijo, kateri je v začetku nasleda tudi ona. Tudi ona je potrdila, da so v »DELU« objavljene netočni podatki. Diskusija se je zaključila s sklepom, da je potrebno na posebnem sestanku med OO ZSMS ŠC in PUK ZSMS UEK razčistiti vprašanje izstopa, istočasno pa tudi obravnavati delovanje PUK in mladinske organizacije na Univerzi v celoti. Ta sestanek mora biti še pred programsko volilno konferenco. Poleg tega sklepa so sprejeli še sklep, da je potrebno odgovoriti na pisanje v »DELU« IN »KATEDRI«, za kar so zadolžili posebno skupino.

A. K., J. D.

Univerza - za koga?

V zadnjem času, ko je vse več debat o izhodu iz ekonomske krize, ki je kruta stvarnost, so se pojavile debate o položaju in bodočnosti univerze. Tako ni zgolj slučajno, da je današnja debata poskušala postaviti kompleksen problem univerze. Iluzorno je pričakovati, da bi vsi enako mislili, očitno pa je bila iluzija pričakovati enotnost v samih bistvenih stvareh. Jasno in neovrgljivo dejstvo so težave v financiranju univerze oziroma visokega šolstva in nizka kvaliteta študija.

Na podlagi teh dejstev so se izoblikovali različni pristopi k reševanju problematike, med katerimi je tudi moj. Bil je predstavljen kot shema, kot okvir za razmišljanje. Na žalost pa ni bil od vseh tako razumljen. In kakšna so izhodišča tega pristopa?

Osnovni problem so vsekakor finance. V dosežanjem načinu financiranja se visoko šolstvo financira kot vse dejavnosti, ki so v vrhnji stavbi, to je iz splošne in skupne porabe. Ob krčenju sredstev za splošno in skupno porabo se krčijo tudi sredstva za (visoko) šolstvo. Po marksistični teoriji je delo del družbene baze. Z razvojem znanosti in znanja, ki stopa na mesto fizičnega dela, pa bi morali znanje obnavljati kot delo - torej kot del družbene baze. Znanje kot tako pa naj se potem financira iz družbene reprodukcije, ne pa iz splošne porabe. V tem trenutku se ne bomo več ukvarjali s problemom krčenja sredstev, ampak bomo morali po zakonitosti razvoja vlagati vse več v razširjeno reprodukcijo (tudi v znanost, šolstvo in znanje), če bomo hoteli slediti svetu. To pa je ta »Kopernikanski obrat, ki bo mogoče odprl reševanje ostale problematike. V tem trenutku pa se ne bomo pogovarjali o Univerzi, ki je sama sebi namen, s to nevarnostjo pa se srečujemo danes vse prepegosto.

Ta je že problem kvalitete. Današnji ex-katedra način predavanja in režimi izpitov ni niti v skladu z razvojem svetovne znanosti in pedagogike, niti ni kvaliteten. Že sam izraz šolstvo Marije Terezije, ki ga vse preradi uporabljamo, pove, da smo ostali na tem področju krepko

za časom. Torej bo treba ujeti korak s časom. Trend svetovnega in evropskega razvoja visokega šolstva gre v smeri, ki bi mogoče lahko bila osnova tudi za naša razmišljanja in »reformek«. In ta trend bi se dal zajeti v štirih točkah, ki ponazarjajo potek konkretnega predmeta.

1. Spoznavanje metodologije oziroma osnov ex-katedra, ki se konča z izpitom v klasični obliki, ki ni merilo, je pa nujen pogoj.

2. Spoznavanje literature že spoznanega in napisanega na tem področju, individualni študij glede na interes in potrebe.

3. Uporaba metodologije oziroma osnov (pod 1.) in poznavanja tekstov (pod 2.) na konkretnem problemu in izdelava poročila raziskave.

4. Zagovor naloge (pod 3.), ki je izpit in merilo znanja. Diplomatska naloga so potem v bistvu vse te naloge, dopolnjene z nekim kompleksnim problemom oziroma nalogo. To pa zagotavlja, da je diploma oziroma ocena diplome izkaz celotnega štiriletnega dela. Seveda pa to predpostavlja združevanje sprotih trendov v kompleksnem predmet. To je združevanje predmetov z enako metodologijo in istim predmetom obravnave, ki imajo soroden »kot« obravnave tega problema.

To je le izživ, moje osebne stališče, eden možnih pristopov k reševanju problemov visokega šolstva. Je nedodelan okvir, ki vpije po strokovni obdelavi, po kritiki, po izgradnji samega sebe.

Kritike, ki se bodo spotikali ob konceptu, da je idealističen, nerealen, pa pozivam, da svojo moč pokazujejo z alternativnimi rešitvami. Nikakor pa ne pristajam na logiko: bodimo enaki, pa čeprav v neumnosti, samo da bomo enaki, niti ne na negacijo novih poti samo zato, ker so nove.

Prvo vprašanje, ki smo si ga postavili na skupini za »teoretsko-idejno-praktične« probleme reforme visokega šolstva, je bilo popolnoma teoretske narave - Na kakšen način se producirajo produktivne sile? Implicira, da za kritičen pristop do problema produkcije znanosti in izobrazbe ne zadostuje neka čarobna formula, češ da sta znanost in šolstvo del splošne družbene reprodukcije. Tako univerzalna splošnost, ki dobi v svoji kritični varianti šole kot kapitalistične naprave tavtološko brezgodovinskost, se ne more spoprijeti z bistvenim: znanost in šolstvo nista le del, temveč posebni del družbe, ki se ga ne da pojasniti zgolj z običnimi družbenimi zakoni. Naj je vprašanje videti še tako abstraktno, pa vendar cilja v jedro problema, ki smo ga ves čas otipavali. To pa je vloga in mesto Univerze v družbi. Lahko sicer proglasimo oziroma ugotovimo, da so izobraževalni stroški del baze, ne pa nadgradnje-porabe, toda ali lahko s tem ozvrčemo tezo, ki degradira univerzo v servis združenega dela? Univerza kot »združeno znanje« je vselej že del »združenega dela«, nerazumevanje tega je privedlo do nasilnih umetnih povezav. Posledice? Univerza ne proizvaja več raziskovalcev, temveč raziskave, ker so fakultete prisiljene, da z neposredno svobodno menjava dela ustvarjajo sredstva za raziskovalno delo. To tako postaja aplikabilno-raziskovalno, ne pa pedagoško-raziskovalno. V tem dezintegracijskem procesu se pod pritiskom pragmatizma izgubljajo kriteriji znanstvenosti, sposobnost samokritike, tako je končni produkt intelektualni konformizem z njim pa tudi slabi politična teža univerze. Kako naj bi univerza kot politični subjekt splošni nastopila proti zgšenim investicijam, ki vodijo med drugim tudi do padanja družbenih sredstev za vzgojo in izobraževanje, ko pa strokovno-znanstvene apoloije taistih investicij prihajajo iz njenih lastnih vrst?

Z reformo je prišlo na nek način do ponovnega rojstva univerze, do procesov integracije, kar se izraža tudi v zahtevi, da del sredstev za znanstveno-raziskovalno delo ponovno krije iz naslova RIS. A to samo zase še ne pomeni kvalitete ravni študija in možnosti znanstveno-raziskovalnega dela tudi za študente. Temna stran taiste reforme je v kvantitativnih kriterijih financiranja, ki se jim fakultete niso dovolj močno uprle ter s tem pristale na mesečni boj in barantanje za delitev sredstev, tako da so napihovale programe in maksimalizirane število predmetov in ur predavanja. Administrativna kontraofenziva, ki bo sledila, bo seveda skrčila število ur in predmetov po lastnih kriterijih, kar bo spet zaprlo začarani krog barantanja. Progressivni nabor - očiščenje od specialističnih vsebin na diplomskem študiju in povečan obseg in možnosti za podiplomski študij, se bo tako razbilnil v še bolj razdrobljenem in neproduktivno obremenjujočem študijskem procesu, s katerim so sicer vsi nezadovoljni, a katerega celotno breme bomo nosili samo študenti. S tem bodo še bolj pritisnjene ob zid naše lastne iniciative, ki se skozi iniciative posameznikov in manjših skupin ter ob razumevanju in podpori nekaterih pedagoških delavcev že uveljavljajo - problemski individualni študij, interdisciplinarni študij v manjših skupinah, samorganiziranje alternativnih študijskih oblik itd. - čeprav še niso dovolj močne, da bi prebile institucionalno osnovno izpitnega režima. Kažejo pa na tisto slabo novo, ki ga celo v vsej morbidnosti crkovanja starega ni mogoče odstraniti. To novo se med drugim kaže tudi v zahtevah po razumevanju družbenih aspektov naravoslovja in tehnologije in razumevanju posledic razvoja naravoslovja in tehnologije za družbo. Tudi te zahteve pa ciljajo na spremembo študijskega procesa, ne pa na lepljenje dodatnih splošnih predmetov z naravoslovnimi ali družboslovnimi vsebinami.

V krizi visoko šolstvo ne more biti več amortizer družbenih konfliktov, ki blaži nezmožnost realizacije naraščajočih pričakovanj mlade generacije. Ker ta ne najde svoje vloge v prod. procesu, ki uničuje vse aspiracije po spremembah in večinaoma zahteva le adaptacijo licenc, sili na Univerze, ki so tako postale neke vrste pribezališče pred stvarnostjo, ki ne zahteva več znanja, temveč predvsem pridnost, ubogljivost in delo. Pribezališča pa so bolj prostor izmikljanj, včasih poizkusov individualnih prebojev kot pa prostor organiziranega boja za spremembo. Je torej edina pot za bolj kvaliteten in učinkovit sistem visokega šolstva omejevanje možnosti študija oziroma zmanjšanje števila študentov?

Marko Garšperlin
TRIBUNA

Univerza vstaja od mrtvih?

1. Tovariš Božidar Debenjak je govoril o produkciji produkcijskih sil v socialistični družbi. Predlagamo, da se o tem vprašanju pripravi razprava v okviru MC Univerze v drugi polovici februarja. Inicijavo prevzema Tribuna.

2. Predsedstva OO ZSMS po fakultetah bodo ocenile nove VIP, sprožile akcijo študentov za ocenjevanje novih VIP, evidentirale predmete, za katere ne sodijo, da spadajo v dodiplomski študij in jih je po njihovem mnenju treba prenesti v podiplomski študij. Prav tako je potrebno oceniti, katere predmete velja dopolniti ali spremeniti.

3. Na osnovi izkušenj na nekaterih fakultetah z vključevanjem raziskovalnega dela v vzgojno-izobraževalni proces, o organiziranju oblik študija ob rednem študiju ipd., predlagamo, da predsedstva OO ZSMS po fakultetah zabeležijo takšne izkušnje, jih na kratko opišejo ter posredujejo obema UK ZSMS. Na osnovi teh izkušenj bomo vzpodbujali organiziranje študentov, ki hočejo bolj poglobljeno študirati posamezne probleme pri posameznih predmetih.

4. Materialni pogoji za delo na obeh Univerzah so mizerni. Najhuje bje v oči pomanjkanje literature v tujih jezikih, zato predlagamo, da obe predsedstvi prevzameta iniciativo za minimalno akcijo obeh organizacij, v kateri naj se izrazi zahteva

študentskih organizacij po povišanju fonda deviz, ki je namenjen za nabavo tuje literature.

5. Študentje se bodo vključili v delovanje pedagoško-znanstvenih zborov na svojih fakultetah, katedrah ali oddelkih, kjer bodo sprožili vprašanja v zvezi z zvišanjem kvalitete študija in se vključevali ali sprožili razprave o moralnih vprašanjih strokovnjakov v odnosu do zavoženih investicij ipd., v razprave o kritičnem presojanju strokovnega dela. V pedagoško-znanstvene zbere je zato potrebno izvoliti študente, ki poznajo probleme študija in stroke.

6. Predsedstvo UK ZSMS bo sprožilo iniciativo za oblikovanje skupin, ki se bodo ukvarjale z ugotavljanjem mehanizmov, ki reproducirajo obstoječa razmerja na Univerzi.

7. Na naravoslovnih fakultetah bodo predsedstva OO ZSMS sprožila iniciativo za oblikovanje skupin, ki bodo vodile akcijo za ugotavljanje mnenj študentov o izvajanju družboslovnih predmetov in zbiralale predloge za spreminjanje tega sklopa predmetov oziroma naravoslovnih na družboslovnih fakultetah.

8. V akciji za povezovanje fakultet bomo zbirali in uveljavljali iniciative študentov, ki želijo opravljati posamezne dele programov ali predmete na menatičnih fakultetah (izbirni predmeti ipd.)

9. Predsedstva OO ZSMS bodo ob izidih knjig s strokovnega področja organizirala razprave.

ČE BO UNIVERZA OSTALA REEVNA, Z REFORMO NE BO NIČNA (rektor Univerze Edvarda Kardelja dr. Ivan Kristan na seminarju v Mariboru.)

AKTUALEN POGOVOR z Bogomirjem Mihevcem

Reforma univerze – kolikokrat že (še)?

Center za razvoj univerze, eden mnogih zavodov, ki se ukvarjajo z »visokošolsko logiko«, je bil osnovan v začetku sedemdesetih let in predstavlja »opredmetenje« ugotovitve, da se univerza ne more uspešno in »bogu dopadljivo« razvijati brez ustrezne strokovne službe, ki bi jo sestavljali predvsem ustrezno strokovno usposobljeni sociologi in pedagogji.

Zato smo vladno poprosili vodjo Centra, pedagoškega delavca BOGOMIRJA MIHEVCA, tudi aktivista »pretresljivih študentskih nemirov« šestdesetih in sedemdesetih let in avtorja številnih spisov o reformi izobraževanja, da reče besedo, morda dve, o hvalažni in vse bolj večni temi – reformi univerze.

TRIBUNA: Obdobje prehoda iz šestdesetih v sedemdeseta leta nam v zavesti reflektira kot obdobje gospodarske prosperitete, ideološko podprte z valom liberalizma in voluntarizma in tudi kot poskus izvedbe širših družbenih reform. Ker seveda ne moremo trditi, da je bila dinamika družbenih procesov v vseh evropskih državah enako močna in opazna, bi bilo najprej potrebno označiti širše zgodovinske, socialne, politične in ekonomske faktorje, ki so jo pogojevali, nato pa primerjati ter poiskati podobnosti in razlike med našo ter družbami zahodne in vzhodne Evrope tistega časa, s poudarkom na študentskem gibanju, s čimer bi ga poskušali umestiti v širši družbeni kontekst in ga ovrednotiti v luči takratnih dogajanj.

MIHEVC: Vsem reformam, ki so v omenjenem obdobju pretresale celotno evropsko družbeno skupnost, je skupna ena značilnost, ki ji lahko kratko rečemo etatizem, razumeti pa ga moramo v smislu državnega načina reševanja problemov visokega šolstva, kar pomeni, da so državno-oblastniške strukture na neki točki začutile potrebo in uvidele nujno izboljšati razmere v visokem šolstvu, pri čemer so se posluževale izrazito administrativnega pristopa in metod – uvedbe nove šolske (in druge) zakonodaje.

V zahodni Evropi sta si politična in državna oblast (država in industrija) podajali roke, kar se je rezultiralo v ogromnih vlaganjih v visoko šolstvo, pokazalo pa v velikih, moderno opremljenih univerzitetnih kompleksih iz tega obdobja. Številni industrijski giganti, kot sta na primer Volkswagen in Krupp, so tudi sami izdelali različne razvojne projekte z obilico novih idej, med drugim tudi idejo o starejših študentskih mentorjih, ki bi v praksi delovala kot tutorski sistem.

Pri nas je bilo vlaganj v to področje veliko manj, zlasti na prehodu v osemdeseta leta so skupaj z gospodarsko krizo prodirali tudi predlogi, ki so spodbujali k varčevanju in v skladu s tem tudi zahteve po zmanjšanju količine denarja, namenjene družbenim dejavnostim – ideje, ki jih nekateri imenujejo »tracheristične ideje«, oziroma »reagonomika«.

Spriču dejstva, da so se univerze v Jugoslaviji v prejšnjem obdobju zelo širile, je sedaj nastopilo obdobje krčenja, rezanja, zmanjševanja, ukinitanja. Čeprav so stabilizacijski ukrepi najmočnejše zajeli Srbijo, se je delež sredstev, namenjenih visokemu šolstvu, tudi v Sloveniji drastično zmanjševal, kar se je pokazalo predvsem pri omejenem nakupu nove opreme, amortizaciji, ki je bila 30 %, in padajočem trendu OD profesorjev. Ukrepi so še najbolj zaobšli študentski sistem, ki se je začel sistematično oblikovati prav v sedemdesetih letih, ne nazadnje tudi na pobudo nekaterih študentskih aktivistov. Standard študentov se ni občutno poslabšal, zato pa se je toliko bolj t.i. pedagoški standard: zastarevanje opreme, vse dražja strokovna literatura, zmanjševanje nakupa tuje literature zaradi pomanjkanja deviz, itd. Vzporedno s tem zasledujemo tudi beg bolj prozaičnih, predvsem mlajših kadrov z univerze v razvojne centre industrije, kjer so pričakovali boljše delovne pogoje, zlasti tam, kjer so pokazali razumevanje za novosti in razvoj in niso zgolj nakupovali ali kopirali tujih licenc.

Skratka – etatizem kot skupna značilnost naših in evropskih reform je pri nas funkcioniral v dokaj restriktivno naravnanih sedemdesetih, zlasti po osemdesetih letih.

TRIBUNA: Na univerzo letijo številne obtožbe, češ, da je neučinkovita, da ne proizvaja dovolj kvalitetnih kadrov, predvsem pa ne kadrov, ki so družbeno potrebni.

V nasprotju s to intenco, ki išče glavnega krivca za neučinkovitost zgolj v univerzi, kaže iskati vzroke za to bolj v naravi našega »razdruženega« združenega dela in v tem, da si le-to predstavlja učinkovito in sposobno univerzo kot svoj »servis«, ki bo na račun splošnih družbenih stroškov opravljal aplikabilne raziskave, ki bi jih moralo opravljati podjetje.

Kot študentje danes občutimo, da je to negativno vplivalo tudi na sam pedagoški proces na univerzi. Le manjšemu številu študentov se je uspelo vključiti v raziskovalne teame, ki so se ukvarjali s konkretnimi razvojnimi nalogami, velika večina pa je ostala pri klasičnem, predavateljsko-ekskatedrskem načinu predavanja, saj univerza ni bila tretirana kot pedagoško-raziskovalna, temveč kot aplikabilno-raziskovalna institucija.

Kako vidite vi kot raziskovalec pedagoškega procesa na univerzi ta proces bolj podrobno?

MIHEVC: Vodilni na univerzi so veskozi poudarjali pedagoško-raziskovalni značaj te ustanove, ki mora obe svoji komponenti razvijati enakomerno in vzporedno. Če peša ena, peša tudi druga, kar se je zgodilo pri nas.

Toda ideja o pedagoško-znanstveni univerzi ni povsod v svetu uveljavljena do take mere kot v Jugoslaviji.

V Sovjetski zvezi so raziskovanje od pedagoškega procesa radikalno ločili in znanost preselili v Akademijo znanosti, pri čemer pa so pedagoški vlogi univerze namenili veliko pozornost, tudi z večjimi denarnimi vlaganji in selektivnostjo pri izbiri predavateljev. V zahodnem svetu pa je izven univerz močno razvito predvsem znanstveno-tehnično oz. tehnološko raziskovanje.

Za naše razmere (ne bom rekel za našo majhnost) pa je povezovanje pedagoške z raziskovalno funkcijo edina možnost, kar univerzitetni delavci v zadnjih letih vse bolj poudarjajo in se trudijo, da bi njihova beseda ponovno prišla do veljavne.

Očitki, da je univerza nekalitetna... Če je s tem mišljena nekalitetnost znanstvenega dela, veljajo isti očitki tudi za samostojne raziskovalne institucije izven univerze. Pripominjam pa, da so bila takšna mnenja prevladujoča predvsem v sedemdesetih letih, danes pa so le še recidivi zastarelih uradniških struktur ali nepoučenih novinarjev, ki v želji po aktualnosti in senzacionalnosti postavljajo »provokativna« vprašanja.

Poglavitni vzorci očitkov te vrste so bila v preteklosti mnenja, da se univerza ne zna sama upravljati, da nima kriterijev kvalitete in da kot taka potrebuje zunanega razsodnika in usmerjevalca. Tako se je s prodromom teh idej iztekalo tudi obdobje tradicionalne strukture upravljanja univerze, univerze, ki bi bila sama sebi sodišče, univerze, kjer bi profesorjeva beseda kot beseda strokovnjaka edina odločilno vplivala na kvaliteto študija. Kot vemo, so funkcijo zunanjega razsodnika prevzeli sivi za izobraževanje, predvsem pa za raziskovanje.

»Nov« razmere pa so radikalizirale in problematizirale tudi dvojno naravo študenta, ki se mora sedaj predvsem učiti, manj pa raziskovati. Žalostno je, da večina uresničuje le svojo učečo se bit in je pri tem podobna dijakom visoke vrste, zanemarljivo majhne delu pa uspeva združevati študij in raziskovanje in se tako učiti z raziskovanjem, kar naj bi bila imanentna lastnost dela na podiplomski stopnji, vendar se tudi ta študij vedno bolj izrojava le v neko višjo visoko šolo.

Ce torej ni zadovoljive opreme, če profesor ni hkrati tudi dober raziskovalec, če ni na voljo zadostnega fonda ur, če mora študent sprotno študirati in opravljati izpite...

TRIBUNA: ...če ni konkretnega materialnega interesa, ki bi raziskovanje omogočil...

MIHEVC: ...seveda, če ni naročil od štipenditorjev oz. če ni konkretnega naročnika, za katerega bi študent opravljal raziskovalno nalogo – in vsega tega največkrat ni, tudi študij v takšnih razmerah ne more biti raziskovanje, kakor tudi univerza ne more biti raziskovalna ustanova.

TRIBUNA: Zahteve po spremenjenem načinu študija in po središnji vlogi študenta v študijskem procesu, ki jih je izpostavilo študentsko gibanje sedemdesetih let, so pogosto obstale zgolj na nivoju splošnih ugotovitev in ne dosegajo tiste stopnje kritičnosti, ki bi omogočila konkretne kvalitativne izboljšave vzgojno-izobraževalnega procesa.

Ali lahko potrdimo tezo, da se je izpitni režim na neki način sicer liberaliziral, kar se kaže v povečanem številu izpitnih rokov, več možnih načinih opravljanja izpitov in tudi »popustljivosti« oz. povečanem razumevanju s strani profesorjev, po drugi strani pa je bila ravno ta »liberalizacija« ob zgolj kvantitativni razširitvi programov, kvalitetno pa istem načinu študija, nujen pogoj za študentovo (in tudi profesorjevo) »preživetje«?

Stopimo iz sanj in priznamo, da takšne univerze nikjer na svetu ne moremo imeti, lahko pa imamo posamezne elemente tega. Boj za novo univerzo je zato hkrati tudi boj za nove družbene odnose, kakor je tudi boj za združeno združeno delo tudi boj za novo univerzo.

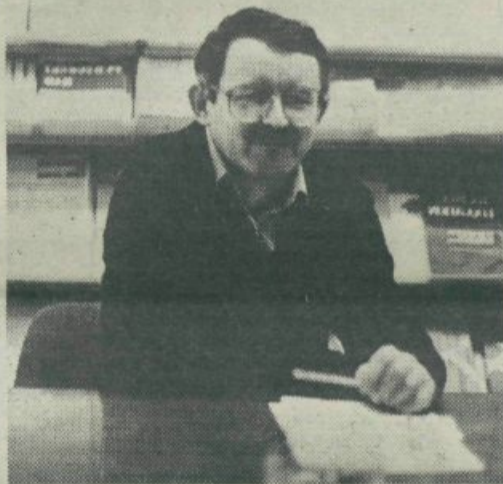
MIHEVC: Ekstenziviranje študijskega procesa in neupoštevanje sodobnih pedagoških ugotovitev imajo vzroke v pomanjkanju objektivnih pogojev za modernizacijo študija. Pomanjkanje opreme in denarja pa se je pogosto ujemale tudi z nezainteresirnostjo in ne navdušenjem profesorjev, kjer pa je to bilo, je »zmanjkal« entuziazem študentov, ki so že iz osnovnih in srednjih šol prihajali pripravljani z učnimi navadami industrijskega tipa.

Subjektivni zametki gibanja – študentski aktivisti – pa so bili prešibki, morda tudi preinaivni in zgodilo se nam je tisto, kar se bo mogoče tudi tej generaciji obračali smo se na nebo, na oblast, na nekoga »tam zgoraj«, ki naj naše zahteve usliši in pri tem morda celo verjeli v kake zakonske premike in sprožili tudi nekaj konkretnih manjših akcij, od katerih so se nekatere celo uresničile. Otroško in narobe smo upali, da bo luna postala sonce.

Iz omenjenih objektivnih in subjektivnih vzrokov pa so se pogosto ponesrečili tudi poskusi posegov v notranjo modernizacijo univerze s strani oblasti.

TRIBUNA: Ker je obstoječi sistem šolanja že stopil v »jesen svojega življenja«, hkrati pa tudi ni možnosti, da bi se vrnil na »stari, dobri francozofovski način izobraževanja, kot so pobožne želje nekaterih«, bi kazalo predstavi idejno zasnovano oz. nabojno jedro uveljavljajoče se reforme univerze.

MIHEVC: V ospredju je bila ideja povezave vseh tistih, ki študirajo, se učijo, raziskujejo in s tem delajo, to pomeni, da rešujejo nekatere aktualne, dolgoročne in tudi manj aktualne družbene probleme. Starejši kolegi-profesorji, ki imajo več znanja, izkušenj in metod, temu delu rečejo raziskovanje. Nekaj svojega znanja prenašajo na mlajše kolege-štolente, ki se tudi sami poglabljajo v prisotne probleme in si ustvarjajo svojo sliko sveta. Temu rečemo študij. Ker ne moremo mimo dejstva, da se ti mlajši pripravljajo za svojo kasnejšo vlogo v družbi, morajo med študijem nujno osvojiti določena znanja, ki jih kasneje z lastnim samostojnim delom razvijajo in nadgrajujejo. Temu rečemo, da človek napreduje.

Za tako delo pa je nujna avtonomna univerza, ki odločilno vpliva na programe raziskovalnega in izobraževalnega dela in ki ima finančne injekcije zagotovljene predvsem v smislu vlaganja v bodočo produktivno silo družbe in manj v smislu »darila«, kar pa je mogoče samo v demokratičnih družbenih okoliščinah in takšnih produkcijskih razmerjih, kjer sta glavni vrednoti kreativnosti in znanje in ne skrč za preživetje, negovanje povprečnosti, in podpiranje odnosov avtoritarnosti.

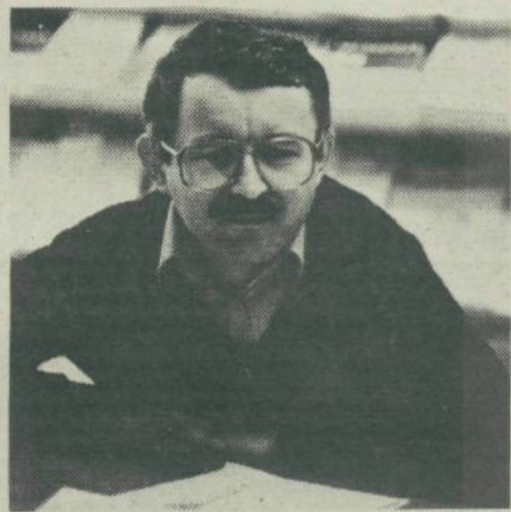
Stopimo iz sanj in priznamo, da takšne univerze nikjer na svetu ne moremo imeti, lahko pa imamo posamezne elemente tega. Boj za novo univerzo je zato hkrati tudi boj za nove družbene odnose, kakor je tudi boj za združeno združeno delo tudi boj za novo univerzo.

TRIBUNA: Ali torej novi vzgojno-izobraževalni programi (naprej v tekstu VIP) vsaj deloma omogočajo takšne spremembe ali so le novo ime za star ekstrakuliran način dela?

MIHEVC: V novih vipih bi lahko iskali tudi zametke nove kvalitete in ne moremo pristati na tezo, da je to le nova preoblika za staro stanje, hkrati pa se moramo zavedati, da ne prinašajo absolutnih rešitev.

Univerzitetni profesorji so poskušali z njimi ujeti v programske mreže več tistega denarja, ki ga po sedanjih kriterijih financiranja niso mogli dobiti na bolj »pošten« način.

Njihova poglavitna značilnost je predvsem povečanje števila predmetov, nikakor pa ne ur predavanj, kot je napačno prevladujoče mnenje, saj se njihov delež v razmerju do vaj in seminarjev celo manjša.

To bi lahko bil tudi dokaz, da so sedanji profesorji želeli omogočiti svojim mlajšim kolegom, da delajo. S tem v skladu so ponekod povečali število profesorjev in asistentov in tako olajšali izvedbo sodobnejšega načina študija.

Kdor kritizira zgolj ekstenzivnost novih vipov, ta še vedno poje staro pesem o univerzi, ki je poraba, in o denarju, ki bi ga lahko privarčevali.

TRIBUNA: Nekje ste zapisali, da ostaja najtrši oreh notranje preobrazbe visokega šolstva struktura programov in posodobitev študija in pedagoškega dela. Bistvenih premikov pa gotovo ne moremo pričakovati, dokler se ne bodo spremenili kriteriji financiranja, s katerimi šolska oblast drži na vajetih celoten sistem izobraževanja, kar se kaže v absolutnih situacijah, v katerih so si interesi študentov in profesorjev nasprotujoči, saj so slednji plačani »po urah« in ne po kvaliteti in so zato pogosto tudi življenjsko zainteresirani za ekstenziviranje študija.

MIHEVC: Pri nas je še vedno država tista, ki drži škarje in platno v rokah. Tudi novi sivi za vzgojo in izobraževanje, v katerih sta imeli obe strani – tako izvajalci kot porabniki – možnost dokajšnje samostojnosti, le-te niso znali zadostno izkoristiti. Bodisi da porabniki-delegati iz prakse niso natančno postali svojih želja in potreb bodisi da izvajalci-predstavniki univerze niso hoteli odstopati od svojih, pogosto tudi kratkoročnih interesov preživetja. Spriču pritiska zunanjih kreditov, težkih pogojev restrukturiranja gospodarstva na zveznem in republiškem nivoju ob nizko produktivni industriji, ki niti toliko ne proizvaja, da bi lahko zaposlovala nove delavce, saj še sedanjemu številu komaj zmore zagotoviti ustrezni OD in družbeni standard, je težko uveljavljati nove družbenoekonomske odnose. Kljub temu pa se takšni poskusi občasno pojavljajo. V akcijskih načrtih za preobrazbo šolstva v SRS so se v zadnjih petih letih vsaj dvakrat kompleksno ukvarjali s tem problemom, vendar so vedno znova ugotavljali, da še vedno živijo stari proračunski odnosi, kjer je denar dodeljen vnaprej, ne da bi posebno kvaliteto dodatno spodbujal. Poskuse neracionalnega ekstenzivnega obnašanja visokošolskih organizacij, spodbujene tudi z varčevalnimi ukrepi s strani države, bi učinkovito preprečili samo s finančnim stimuliranjem in nagrajevanjem kvalitete.

TRIBUNA: Univerza in združeno delo sestavljata neločljivo, organsko povezano celoto in kolikor je univerza sestavni del združenega dela, toliko obsojam propagirano idejo povezovanja univerze z združenim delom, še bolj pa njeno spolitizirano obliko, ki se kaže v finančni obremenjenosti univerze v tem smislu, da si mora univerza za svoje pedagoško in raziskovalno delo zagotavljati sredstva s svobodno menjavo dela, saj prevladujoči finančni interesi od nje zahtevajo, da se ukvarja s »servisno« dejavnostjo, če sploh želi obstajati v svoji funkciji univerze kot univerze.

Ne želim razviti teze, da se borimo za samostojno univerzo, ki bi imela za svoje kriterije čiste kriterije znanosti ali moralne kriterije poštenosti posameznih profesorjev, saj je to dokaj romantično videnje...

MIHEVC: Pri povezovanju univerze z združenim delom mi je še najbolj ideja manjših univerz oz. delovnih teamov, ki sodelujejo oz. delajo na velikih projektih na nivoju nekega naroda ali celo širše. Pri tem mislim na družbeno koristne in ne neposredno aplikativne naloge, na visoko kvalitativne povezave znanja in industrije pri razvoju industrije in znanja.

A.K. A.P.

Sklepi komisije za socialno-ekonomski položaj študentov

Zavzeli smo se za prispevek staršev za izobraževanje študentov in ga argumentirali z naslednjim:

V naši družbi prevladuje sistem, ki je kombinacija tržnih zakonitosti in planske distribucije dobrin. Tak sistem poleg prispevka družbe pogojuje tudi prispevek staršev.

Prispevek staršev pa omogoča svobodno zavestno odločanje o študiju, za katerega družbene potrebe niso izvršene. Ne strinjamo se z redukcijo števila vpisnih mest na kvoto, ki bi pomenila potrebe združenega dela.

Študent z vključitvijo vzgojno-izobraževalnega procesa na Univerzi še vedno ostaja vezan na svojo družino. Ugotavljamo, da se proklamirana

podpora znanju ne realizira, saj se sredstva za to področje še vedno zmanjšujejo.

– Analiza o socialno-ekonomskem položaju stanovalcev Študentskega centra je pokazala stanje na področju prihodkov. Odhodke pa bo prikazala »ekonomska košarica«, za katero bo metodologijo za izračun izdelal Ekonomski inštitut.

– Družbeno-ekonomskega položaja študentov ne moremo in ne smemo ločevati na družbeno in ekonomsko plat, ker sta nerazdružljiva. Zavzemamo se za drugačen položaj študenta v celotnem procesu študija. Družbačnost položaja pa trenutno ovira določilo, ki predpostavlja fi-

nanciranje fakultet po številu vpisanih študentov in po številu ur, ki so namenjene za predavanja. Podpiramo takšen sistem, ki forsira kvaliteto, ustrezen ekonomski položaj študentov pa smo opredelili kot zadostno količino sredstev, ki bi pokrivalo celotne materialne potrebe študentov. Štipendijski sistem je le del reševanja tega položaja. Zavzemamo se za drugačno razmerje med kadrovskimi in štipendijskimi izdruženimi sredstvi (50 : 50). Na področju višjega in visokega šolstva bi bilo potrebno spremeniti na razmerje 70 : 30 na področju celotnega študentstva.

– Razpravljali smo o vlogi Univerze v znanstveno-raziskovalnem delu.

Trenutno obstaja neposredno povezovalno združeno delo s fakultetami, pri tem pa Univerza ostaja ob strani, kar pa istočasno pomeni, da se izgublja zavest o njeni družbeni pomembnosti. Po drugi strani pa bi koncentracija sredstev za znanstveno-raziskovalno delo na Univerzi lahko pomenilo povečanje družbene vloge Univerze v povezavi z združenim delom večje možnost odločanja o distribuciji družbenih sredstev s strani Univerze. Lahko pa tudi pomeni večje birokratsko razdeljevanje sredstev za znanstveno in raziskovalno delo na relaciji Univerza – fakulteta. Prav tako opozarjamo, da bi morebitna koncentracija sredstev na Univerzi

pomenila univerzitetno izolacionizem.

– Vzgojno-izobraževalni proces na Univerzi proizvaja konformiste. Treba je omogočiti tistemu deležu študentov, (ki so v manjšini), ki razpolagajo z viškom vrednosti, da kreativno delujejo, saj gre med njimi iskati akterje nove družbe z novo tehnologijo in odnosi.

– Študentje na fakulteti se morajo aktivneje vključiti v raziskovalno dejavnost fakultete. Predvsem morajo biti o njej bolj informirani, kar pomeni, da se morajo aktivneje udeleževati samoupravnega procesa na fakultetah.

– Problematika subvencioniranja prehrane. Ocenjujemo, da obstoječi

način subvencioniranja ni zadovoljiv (napačen izvor subvencij).

Obstoječi sistem ne omogoča prehranjevanja vsem študentom, ohranjanja na sedanji sistem subvencioniranja v višini 50 % oziroma sprejeti predvideno 35 % subvencijo. Če ne sprejmemo štipendijskega sklada kot izvor subvencij, se je treba zavedati, da drugega izvora subvencij ni in ga verjetno tudi ne bo.